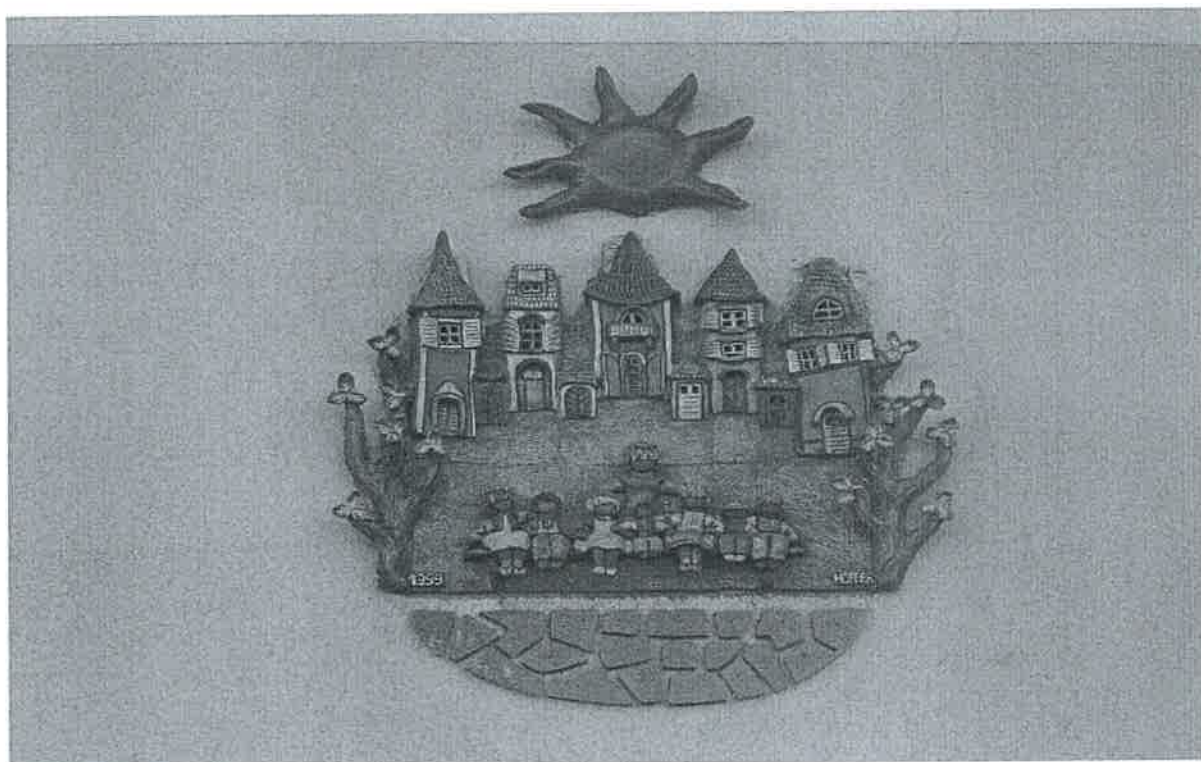

Veszprém Megyei Gyermekvédelmi Központ, Általános Iskola, Szakiskola, Készségfejlesztő Iskola

3. sz. Gyermekotthoni szakmai egység

SZAKMAI PROGRAM 2022.

A Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság Veszprém Megyei Kirendeltsége, mint fenntartó nevében 2022. augusztus 2. napján jóváhagyta:

Horváthné Szabó Andrea
igazgató

**Veszprém Megyei Gyermekvédelmi Központ,
Általános Iskola, Szakiskola, Készségfejlesztő Iskola**

3. sz. Gyermekotthoni szakmai egység

**SZAKMAI PROGRAM
2022.**

Készítette: Fallmann József
Gyermekotthon vezető
2022. 01. 31.

Lozsine Rózsás Ildikó
Intézményvezető

Tartalomjegyzék

Tartalom

I. Az intézmény bemutatása	3
I.1. Történeti áttekintés	3
I.2. Az intézmény alaptevékenységébe tartozó feladatok (Alapító Okirat szerint)	4
I.3. A szakmai egység bemutatása	6
I.3.1. A szakmai egység alapadatai.....	6
I.3.2. A szakmai egység működésének feltételei, területi elhelyezkedése.....	6
I.3.3. A szakmai egység személyi feltételei, szervezeti struktúrája.....	6
I.3.4. A gyermekotthoni szakmai egység bemutatása, helyzetelemzés	9
I.3.4.1. Szolgáltató tevékenységünk típusa.....	9
I.3.4.2. A gyermekotthoni szakmai egység aktuális helyzete.....	9
I.3.4.3. A gyermekotthoni szakmai egység lakásotthonai.....	10
II. A gyermekotthoni szakmai tevékenységek	13
II.1. Az ellátandó célcsoport és az ellátandó terület jellemzői	14
II.1.1. Ellátási szükségletek.....	14
II.1.1.1. Normál ellátási szükségletűek.....	14
II.1.1.2. Különleges ellátási szükségletűek.....	14
II.1.1.3. Speciális ellátási szükségletűek.....	15
II.1.1.4. Kettős ellátási szükségletűek.....	15
II.1.1.5. Utógondozói ellátás.....	15
II.1.2. A gyermekvédelmi szakellátás jellemzői	16
II.1.2.1. A célcsoport demográfiai jellemzői.....	16
II.1.2.2. A célcsoport szociális jellemzői.....	17
II.2. Alapvető célok és feladataink	17
II.2.1. Alapvető céljaink.....	17
II.2.2. Feladataink a célok elérése érdekében.....	18
II.3. Gondozó-nevelő munkánk alapelvei	19
II.4. Személyi és tárgyi feltételek	20
II.5. A lakásotthonokban nyújtott szolgáltatások	20
II.6. A szakmai program gyakorlati megvalósulásának lépései	22
II.6.1. A bekerülés feltételei.....	22
II.6.2. A gyermekek fogadása.....	23
II.6.3. Gondozás, nevelés.....	23
II.6.4. Élet a lakásotthonokban.....	26
II.6.5. Család- és utógondozás.....	34
II.6.6. Távozás az otthonból.....	34
III. Minőségbiztosítás	35
III.1. Jog- és érdekvédelem megvalósításának formái	35
III.1.1. Ellátottak esetében.....	35
III.1.2. Szolgáltatást nyújtók esetében.....	35
III.1.3. Eljárás a jogok védelme érdekében.....	35
III.2. Kapcsolattartásunk	36
III.2.1. Külső intézményekkel való kapcsolattartás.....	36
III.2.2. Intézményen belüli kapcsolattartás.....	36
III.3. Szolgáltatást nyújtók szakmai felkészültségének biztosítása	37
III.4. A gyermekotthoni szakmai egység szolgáltatásáról szóló tájékoztatás helyi módja	37
III.5. A gyermekotthoni szakmai egység feladatainak ellátásához használt dokumentációk	37
III.5.1. Szabályzatok.....	37
III.5.2. Dokumentációk.....	38
III.6. Mellékletek	39
Házirend.....	45
Napirend.....	49
Nyilatkozat.....	50
Együttműködési Megállapodás.....	51

I. Az intézmény bemutatása

Név:	Veszprém Megyei Gyermekvédelmi Központ, Általános Iskola, Szakiskola, Készségfejlesztő Iskola
Székhely:	8200 Veszprém, Kossuth Lajos utca 10.
Elérhetőség:	Tel.: 88/564-521, fax: 88/564-530 e-mail: titkarsag@vmgyk.hu
Fenntartó neve, címe:	Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság 1132 Budapest, Visegrádi utca 49.
Elérhetősége:	Tel.: 1/769-1704 e-mail: info@szgyf.gov.hu

I.1. Történeti áttekintés

Veszprém Megye Közgyűlése a 2009. december 17. napi Közgyűlésén döntött a Veszprém Megyei Önkormányzat gyermekvédelmi szakellátó rendszerének átalakításáról: a 185/2009. (XII.17.) MÖK határozat értelmében a Veszprém Megyei Lakásotthonok Igazgatósága (Veszprém, Kossuth Lajos utca 10.) megnevezésű költségvetési szervet 2010. február 1. napjától a Veszprém Megyei Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat (Veszprém, Kossuth Lajos utca 10.) megnevezésű költségvetési szervbe beolvasztotta. Az átalakítást követően a beolvasztott intézmény vonatkozásában jogutód költségvetési szervnek a közgyűlés a Veszprém Megyei Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálatot jelölte ki. A jogutód költségvetési szerv elnevezését a megyei közgyűlés 2010. február 1. napjától Veszprém Megyei Gyermekvédelmi Központ névre módosította.

A 2011. évi CLIV. Törvény értelmében 2012. január 1. napján, az intézmény fenntartói joga a megyei önkormányzattól a megyei fenntartóra, a Veszprém Megyei Intézményfenntartó Központra szállt. Az intézmény neve változatlanul Veszprém Megyei Gyermekvédelmi Központ maradt.

2013. január 1.-től „*A megyei önkormányzatok konszolidációjáról, a megyei önkormányzati intézmények és a Fővárosi Önkormányzat egyes egészségügyi intézményeinek átvételéről*” szóló 2011. évi CLIV. Törvény, valamint „*A Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóságról*” szóló 316/2012. (XI. 13.) Kormányrendelet alapján a fenntartói jogkört a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság (a továbbiakban: SZGYF) és a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság Veszprém Megyei Kirendeltsége a jogszabályi előírásnak megfelelően megosztva gyakorolja.

2015. augusztus 31. napi hatállyal az intézmény elnevezése Veszprém Megyei Gyermekvédelmi Központ és Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálatra módosult.

2016. július 1. napjával az Eszterházy György Gyermekotthon, Általános Iskola, Speciális Szakiskola és Készségfejlesztő Speciális Szakiskola beolvadással megszűnt és integrálódott a

Veszprém Megyei Gyermekvédelmi Központ és Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálatba. Az integráció eredményeképpen a megyében egy többcélú gyermekvédelmi intézmény, a Veszprém Megyei Gyermekvédelmi Központ Általános Iskola, Speciális Szakiskola, Készségfejlesztő Speciális Szakiskola és Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat jött létre. Az integráció célja a szakmai hatékonyság megőrzése, fokozása, a humánerőforrások összekapcsolása, továbbá a működés gazdálkodási-ügyviteli feladatainak megszervezése az integrációval létrejövő szakmai egységekben.

Az intézmény neve 2017. 03. 08. napjától: Veszprém Megyei Gyermekvédelmi Központ, Általános Iskola, Szakiskola, Készségfejlesztő Iskola és Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat volt.

2021. 07. 01. napjától a területi gyermekvédelmi szakszolgáltatás kiválásával az intézmény neve: Veszprém Megyei Gyermekvédelmi Központ, Általános Iskola, Szakiskola, Készségfejlesztő Iskola.

I.2. Az intézmény alaptevékenységébe tartozó feladatok (Alapító Okirat szerint)

- gyermekotthonaiban a beutaló szerv által ideiglenes hatállyal elhelyezett, illetve a gyámhatóság által nevelésbe vett kiskorúak jogszabályban előírtak szerinti otthont nyújtó ellátása;
- különleges ellátás biztosítása a tartósan beteg, fogyatékos, valamint a 3 éven aluli gyermekek számára;
- speciális ellátás biztosítása a súlyos pszichés, vagy súlyos disszociális tüneteket mutató, illetve pszichoaktív szert használó, illetve a kettős szükségletű gyermekek számára;
- ideiglenes gondozás biztosítása azon gyermekek számára, akik lakóhelyükről önkényesen távoztak el, így ellátás és felügyelet nélkül maradtak;
- együttes ellátás biztosítása az ideiglenes hatállyal elhelyezett, illetve nevelésbe vett kiskorú anya és gyermeke számára;
- a gyermekvédelmi szakellátásban nagykorúvá vált fiatal felnőttek számára a gyámhatóság által elrendelt utógondozói ellátás biztosítása, szükség esetén az intézményben utógondozói ellátásban részesülő fiatal felnőtt gyermekének befogadása, az intézményben utógondozói ellátásban részesülő fiatal felnőtt gyermekének átmeneti gondozása, külső férőhelyek működtetése;
- a gyámhatóság által elrendelt utógondozás biztosítása;
- a különleges bánásmódot igénylő, a többi tanulóval együtt nem foglalkoztatható sajátos nevelési igényű tanulók nappali rendszerű általános iskolai nevelése, oktatása;
- a különleges bánásmódot igénylő, a többi tanulóval együtt nem foglalkoztatható sajátos nevelési igényű tanulók nappali rendszerű szakiskolai nevelése, oktatása;
- a különleges bánásmódot igénylő, a többi tanulóval együtt nem foglalkoztatható sajátos nevelési igényű tanulók nappali rendszerű készségfejlesztő iskolai nevelése, oktatása.
Szakmai modul: Háztartástan és Udvaros.

A költségvetési szerv alaptevékenységének kormányzati funkció szerinti megjelölése:

	kormányzati funkciószám	kormányzati funkció megnevezése
1	082042	Könyvtári állomány gyarapítása, nyilvántartása
2	091212	Sajátos nevelési igényű tanulók nappali rendszerű nevelésének, oktatásának szakmai feladatai 1-4. évfolyam
3	091220	Köznevelési intézmény 1-4. évfolyamán tanulók nevelésével, oktatásával összefüggő működtetési feladatok
4	092112	Sajátos nevelési igényű tanulók nappali rendszerű nevelésének, oktatásának szakmai feladatai 5-8. évfolyamon
5	092120	Köznevelési intézmény 5-8. évfolyamán tanulók nevelésével, oktatásával összefüggő működtetési feladatok
6	092222	Sajátos nevelési igényű tanulók közismereti és szakképesítés megszerzésére felkészítő szakmai elméleti oktatásának szakmai feladatai a szakképző iskolákban
7	092232	Sajátos nevelési igényű tanulók szakképesítés megszerzésére felkészítő szakmai gyakorlati oktatásának szakmai feladatai a szakképző iskolákban
8	092260	Gimnázium és szakképző iskolai tanulóinak közismereti és szakmai elméleti oktatásával összefüggő működtetési feladatok
9	092270	Szakképző iskolai tanulók szakmai gyakorlati oktatásával összefüggő működtetési feladatok
10	095020	Iskolarendszeren kívüli egyéb oktatás, képzés
11	096015	Gyermekétkeztetés köznevelési intézményben
12	104011	Gyermekvédelmi bentlakásos ellátások
13	104012	Gyermekek átmeneti ellátása

I.3. A szakmai egység bemutatása

I.3.1. A szakmai egység alapadatai

Központi iroda:	8420 Zirc, Bakonybéli utca 1/A.
Tel.:	88/ 593-880, 88/593-881,
Fax.:	88/593-880
E-mail:	fallmann.jozsef@vmgyk.hu

A III. számú Gyermekotthoni szakmai egység telephelyei:

Lókút, Rózsa utca 5.	12 férőhely
Zirc, Bakonybéli utca 1/A.	12 férőhely
Bakonynána, Kossuth Lajos utca 117.	12 férőhely
Olaszfalu, Vörösmarty Mihály utca 48.	12 férőhely

I. 3.2. A szakmai egység működésének feltételei, területi elhelyezkedése

A szakmai egység lakásotthonaiba a Veszprém Megyei Gyermekvédelmi Szakértői Bizottság szakmai véleménye, és a Szakszolgálat javaslata alapján hozott gyámhivatali határozattal kerülnek elhelyezésre a gondozottak.

A Veszprém Megyei Gyermekvédelmi Központ, Általános Iskola, Szakiskola, Készségfejlesztő Iskola 3. számú Gyermekotthoni szakmai egysége a gyermekvédelmi szakellátás keretében otthont nyújtó ellátást biztosít az ideiglenes hatállyal elhelyezett és a nevelésbe vett gyermekek számára, utógondozói ellátást biztosít a fiatal felnőtteknek és végzi utógondozásukat, valamint a szakellátást más okból igénylő gyermekek számára teljes körű ellátást nyújt. Az otthont nyújtó ellátást az intézmény lakásotthoni formában biztosítja.

A Gyermekvédelmi Központ 3. számú Gyermekotthoni szakmai egységéhez 4 lakásotthon tartozik, az engedélyezett férőhelyek száma összesen 48 fő. A lakásotthon olyan gyermekotthon, amely legfeljebb tizenkét gyermek otthont nyújtó ellátását biztosítja önálló családi házban.

Az intézmény központja a megyeszékhelyen, Veszprémben, a szakmai egység telephelyei a megye felett, északi térségében találhatóak.

Lókút a megyeszékhelytől 32 km távolságra az Északi- Bakony területén található. Tőle 11 km-es távolságra Zirc városában működik egy másik lakásotthonunk. Zircről 13 km-re Bakonynánán található a harmadik otthon. Veszprémtől 20 km-es távolságra, Zircről 5 km-re, Olaszfalun található az egység negyedik telephelye. Ellátási területünk Veszprém megye.

I.3.3. A szakmai egység személyi feltételei, szervezeti struktúrája

A Veszprém Megyei Gyermekvédelmi Központ Gyermekotthoni Hálózatának szervezetébe öt gyermekotthoni szakmai egység tartozik. Vezetője a szakmai intézményvezető-helyettes (1 fő), aki közvetlenül irányítja a Gyermekotthoni Hálózat tevékenységét és felelős az itt folyó szakmai munka és ellátási feladatok előírás szerű elvégzéséért. Feladatait és jogállását az SZMSZ és a Munkaköri leírása részletezi.

A 3. sz. Gyermekotthoni szakmai egység, ezen belül 4 lakásotthon, a 15/1998. NM rendeletben meghatározott szakmai létszámmal működik (26 fő):

- szakmai vezető/gyermekotthon vezető (1 fő),
- pszichológus (1 fő),
- fejlesztő pedagógus (1 fő),
- növendékügyi előadó/gyermekvédelmi ügyintéző (1 fő),
- nevelő (4 fő),
- gyermekvédelmi asszisztens (4 fő),
- gyermekfelügyelő (12 fő),
- helyettes gyermekfelügyelő (2 fő).

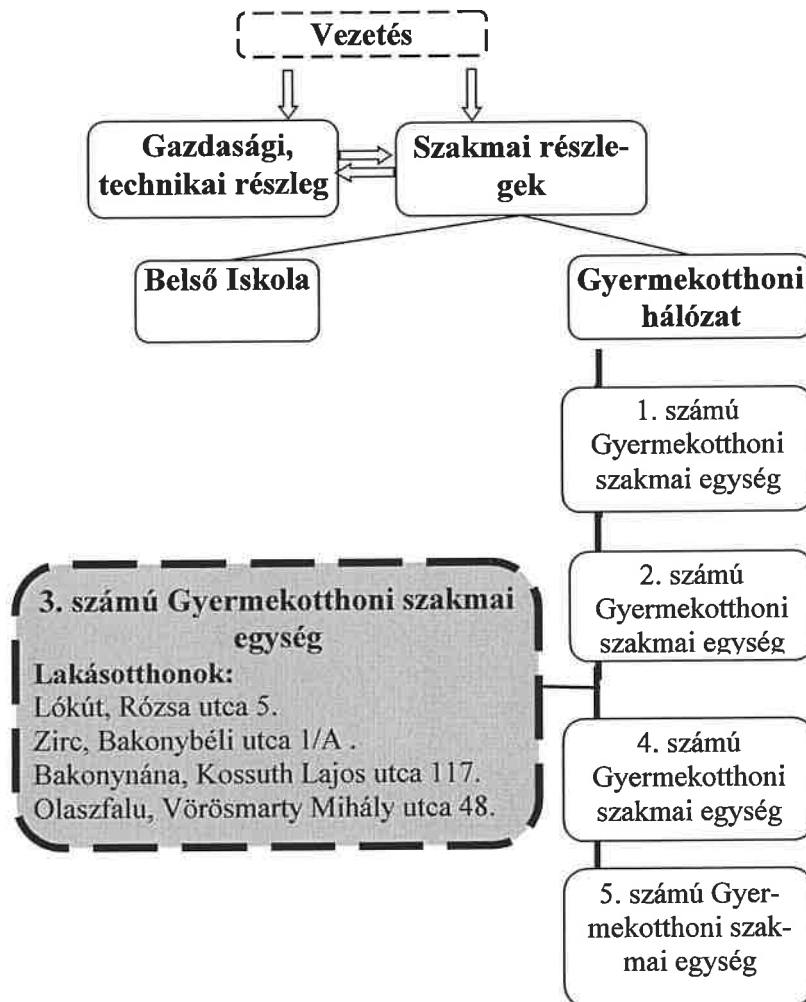
A dolgozók alkalmazásának előfeltétele a megfelelő szakmai végzettség és érvényes foglalkozás-egészségügyi vizsgálat mellett a hatósági erkölcsi bizonyítvány megléte, annak igazolására, hogy a Gyvt. 10/A. § (1) bekezdés a)-d) pontjában meghatározott kizáró okok nem állnak fenn vele szemben, valamint nyilatkozat arról, hogy a Gyvt. 10/A. § (1) bekezdés e) pontja szerinti kizáró ok nem áll fenn vele szemben.

A szakmai munkakörben alkalmazottak, valamint a tartósan távollévőket helyettesítő munkavállalók rendelkeznek a munkakör betöltéséhez előírt szakképesítéssel.

**A Veszprém Megyei Gyermekvédelmi Központ, Általános Iskola, Szakiskola,
Készségfejlesztő Iskola**

Szervezeti felépítése:

I.3.4. A gyermekotthoni szakmai egység bemutatása, helyzetelemzés

I.3.4.1. Szolgáltató tevékenységünk típusa

A lakásotthonok folyamatos munkarend szerint működő bentlakásos gyermekintézmények, amelyek a gyermekvédelmi szakellátás keretében a gondozott gyermekek/ fiatal felnőttek számára alaptevékenységként biztosítják az otthont nyújtó ellátást.

I.3.4.2. A gyermekotthoni szakmai egység aktuális helyzete

A gyermekotthoni ellátottak többsége a 14 év feletti korcsoportból kerül ki. Továbbra is jellemző a fiúk túlreprezentáltsága. Az utóbbi években a férőhelyek magas fokú kihasználtsága tapasztalható. Mivel a lakásotthonokban többségében 14 év feletti nevelkednek, felgyorsult az érkezések és távozások száma. A bekerülő gyermekek elhelyezésének biztosítása során az éppen aktuális üres férőhelyek jöhetnek jelenleg számításba.

A speciális és kettős ellátási szükségletű gyermekek aránya az utóbbi években továbbra is növekvő tendenciát mutat. A különleges ellátási szükségletű gyermekek ellátását valamennyi lakásotthonunk integráltan biztosítani tudja.

A gyermekeket az otthoni környezetben számos kedvezőtlen pszichés hatás éri, ezért személyiségükben jelentősen sérültek. Szocializációs szintjük alacsony. Nem rendelkeznek olyan viselkedési mintákkal, melyek életkoruk alapján elvárhatóak lennének. A személyi higiénia terén jelentős elmaradást mutatnak. Nem tanultak meg játszani, ismeretekben elmélyedni, kitartóan tevékenykedni valamiben. Megfigyelhetőek érdeklődési, gondolkodási, figyelem összpontosítási hiányok. Többükönél jelen van a szorongás okozta teljesítmény gátoltság. Erős érzelmi bizonytalanság, akarati, érzelmi sérülések jellemzik őket. A csalódásaik miatt a felnőttekkel szemben bizalmatlanok, előfordul a felnőttekkel szembeni ellenállás is. Megjelenik az agresszivitás, a disszociális tünetek, és a pszichogén zavarok jellegzetessé válnak.

Neveltjeink jelentős hányada 16 éves kor felett kerül be a gyermekvédelmi szakellátásba, ekkor már kevés az idő a reszocializációra. A 16 év feletti gyakran már nem járnak iskolába, addikciót mutató szerfogyasztás, és nagyon súlyos beilleszkedési és magatartási problémák jellemzik őket. Sok esetben komoly rendőrségi priusszal kerülnek rendszerbe, bűnelkövető életmódjukat a lakásotthonban is folytatni próbálják. Nagy problémát okoz a lakásotthonok számára, hogy az antiszociális személyiségvonásokkal rendelkező fiatal bekerülése alapjaiban rengeti meg a lakásotthon rendjét, valamint a befolyásolható fiatalabb gyermekek számára negatív példát közvetít. Speciális ellátási szükséglet kivizsgálására kicsi az esély, hiszen eleve túlkorosak hozzá.

A kora miatt még vizsgálható fiatalokkal az idő úgy is elszalad, hogy szökéseivel tudatosan megakadályozza a Megyei Gyermekvédelmi Szakértői Bizottsági vizsgálatot, majd újabb szakmai kihívás az Országos Gyermekvédelmi Szakértői Bizottság vizsgálatára való eljuttatása. Több fiatal nem jár iskolába, nincs tanulói jogviszonya, ezért diák munkára sem lehet alkalmazni. Nagykorúságáig a munkahelyek nem alkalmazzák, semmittevésével próbálja eltölteni idejét, nehezen vehető rá még az önellátó feladatokra is.

Egyes lakásotthonokban olyan gyorsasággal cserélődik ki a közösség nagy része, hogy nincs lehetőség az újonnan bekerülő gyermekek fokozatos beszoktatására, a közösség újjáépítésére. Ezekben a lakásotthonokban súlyos konfliktusok alakulhatnak ki gyermek-gyermek, valamint felnőtt-gyermek között is.

A lakásotthonokban dolgozó felnőtteknek ezért döntő jelentőségű szerepük van. Megértéssel, szeretettel kell segíteni a bizalom helyreállítását, a megfelelő érzelmi kapcsolat kialakulását. Tudatos, tervszerű pedagógiai munkával, az életkorhoz és a természetes fejlődési

szükségletekhez igazodó életmód kialakítása a feladat. Természetes reakciónak kell elfogadni a gyermek ellenállását, nyílt vagy rejtett elutasítását. Erre a szakembereknek fel kell készülniük, mert csak tudatos, tervszerű, következetes nevelői magatartással érhető el, hogy a gyermek bizonytalansága oldódjon. Ehhez empatikus hozzáállás és megelőlegezett bizalom szükséges. A meghitt légkör kialakítása feltétel, hiszen csak ilyen körülmények között fejlődhet a gyermek testileg - lelkileg kiegyensúlyozottan.

I.3.4.3. A gyermekotthoni szakmai egység lakásotthonai

Lókut 500 fős település a Magas-Bakonyban. A faluban óvoda működik, de az alsó tagozatos általános iskolai oktatás az alacsony gyereklétszám miatt szünetel. Neveltjeink ezért a tanulmányaikat Zircen és a szomszédos városokban teljesítik. Az autóbusz közlekedés megfelelő, így nem okoz nehézséget a kötelezettségek teljesítése és a szabadidős programokon való részvétel sem. A környéken számtalan túrázási lehetőség van, játszótér és sportpálya használata segíti az egészséges életmód elsajátítását. A lakásotthon a falu egy nyugodt utcájában található családi házban működik. Az otthon kétszintes, melyben közlekedők, 4 hálószoba, konyha-étkező, nappali, két fürdőszoba, két WC és a felnőtt szoba található. A ház előtt virágoskert került kialakításra, mellette udvar és nagy kert áll rendelkezésre. A kertet rendszeresen művelik, a fóliasátorban minden évben megtermelik a szükséges zöldségeket. A kertben és az udvaron több gyümölcsfa került telepítésre. A falu kulturális és sport életében rendszeresen részt vesznek a lakásotthon lakói, igyekeznek alkalmazkodni a lakókörnyezet elvárásaihoz, helyi szokásokhoz. A helyi lakosokkal szemben udvarias, segítőkész viselkedésre törekednek. A bútorzat, a szobák kialakításának módja a praktikumot és az otthonosságot biztosítja. A lakásotthon koedukált, de több éve csak fiúk kerültek elhelyezésre benne.

Zirc jellegzetes bakonyi kisváros, Veszprémtől 20 km távolságra. A város rendelkezik óvodával, általános iskolával, szakképző/szakközépiskolával és gimnáziummal. Működik könyvtár, művelődési ház, Ifjúsági Otthon, sportkör. A háziorvosi ellátás a felnőttek és a gyermekek vonatkozásában is megoldott. A kórházi ellátás helyben és a megyeszékhelyen elérhető. Munkaügyi Központ, uszoda, sportpályák és játszótérek is megtalálhatóak a városban. A szakkörök és sportolási lehetőségek közül igénybe vehetők: foci, terem hoki, kézilabdázás, teniszezés, informatika szakkör.

A város programjain rendszeresen jelen vagyunk, az intézmények által biztosított lehetőségekkel igény szerint tudunk élni.

A zirci lakásotthon a város egyik kivezető útján található. 5 lakószobával, 1 nevelői szobával, 2 fürdőszobával, 3 mosdó, WC-vel, konyhával, étkező helyiséggel, éléskamrával és egy nagy nappalival rendelkezik. A nappali világos, tágas, kisebb erkély tartozik hozzá. Alkalmas társas beszélgetésre, olvasásra, egyéni kikapcsolódásra, TV, videó nézésére. Az étkező berendezése megfelel a kulturált étkezési feltételeknek.

Kert: Az otthonhoz viszonylag kicsi területű kert tartozik, ami az utcai fronton udvarból kezdődik. A füvesített terület gondozása felnőtt irányításával történik, de a munkálatokban részt vesz a ház összes lakója.

Földszint: Kazánház, mellette egy előszoba található.

Középső szint: A földszinti előtéren keresztül juthatunk fel az első szintre, ahol tágas és világos étkező részbe érkezünk, innen minden helyiség könnyen áttekinthető és elérhető.

Ezen a szinten 3 hálószoba, egy fürdőszoba, 2 mosdó + WC, előtér, éléskamra, konyha, étkező és nagy nappali található. Itt helyezkedik el a nevelői szoba, melyben külön irattároló, zárható szekrény van a gyógyszerek és egyéb elkülönített igénylő anyagok tárolására.

Felső szint: A felső szinten 2 hálószoza, folyosó, WC, fürdőszoba, padlásrész található. Felszerelésük biztosítja az éjszakai nyugodt alvás lehetőségeit, tanulást és a ruházat tárolására alkalmas bútorok elhelyezését. Minden gyermeknek van külön „kuckó” kialakítva, ahol akár egyénileg is elvonulhatnak - zenét hallgatnak, levelet írnak, egyéb kreatív tevékenységet folytathatnak. A fürdőszoba berendezése hasonló a földszintéhez.

Konyha: Konyhaszekrény, munkapad, kétrészes mosogató, mikrohullámú sütő, több kisebb háztartási gép, hűtőszekrény, gáztűzhely segíti az ellátást. Élelmiszerek tárolása az éléskamrában történik.

Fürdőszobák: A lakásotthon két fürdőszobával rendelkezik. Zuhanyzó + mosdó, WC, mosógép. A fürdőszobák 1,5 méterig csempés borításúak.

Minden növendékünk rendelkezik saját intim szférával, zárható szekrénnel, íróasztallal és saját kis „vackukat” teljesen egyedien rendezhetik be.

A fenntartó biztosítja a jogszabályban előírt berendezési tárgyakat és felszereléseket. Folyamatosan kell gondoskodnunk azok felújításáról és esetleges cseréjéről. Neveltjeink széles korhatárúak és heterogén összetételűek. Az otthonunk modern és az előírt követelményeknek megfelelő felszereltséggel rendelkezik.

Bakonynána ezer lakosú, gyönyörű természeti környezetben fekvő kistelepülés. Ismert turisztikai nevezetessége a Gaja patak festői szépségű szurdokvölgyében lévő Római fürdő.

A lakásotthon 2004-ben történt átadásakor a bakonynánai Polgármesteri Hivatal részéről az intézmény nagy segítséget kapott a gyermekek lakossági elfogadtatásához, beilleszkedésük elősegítéséhez, az intézmény kapcsolatrendszerének kialakításához. Példamutató, és naprakész a lakásotthon kapcsolata a helyi intézményekkel (iskola, óvoda, önkormányzat, német nemzetiségi kisebbségi önkormányzat). 12 gyermek egyidejű elhelyezésére van lehetőségünk.

A gyermekek rendszeresen részt vesznek a települési, iskolai rendezvényeken, megismerik Bakonynána hagyományait, a bakonyi falusi élet ünnepeit, dolgos hétköznapijait, jellegzetességeit. Ápolják a község német nemzetiségi szokásait, látogatják és gondozzák természeti, turisztikai nevezetességeit, értékeit (a környező erdők, Gaja patak, Római fürdő). Gondozzák, művelik a ház kertjét, szépítik, csinosítják az udvart, a virágoskertet, hogy az mindenkor harmonikusan illeszkedjen bele környezetébe.

A lakásotthon területileg Bakonynána főutcáján helyezkedik el. A környék lakói elfogadták a lakásotthonban élő gyermekeket, ha szükséges szívesen nyújtanak számukra segítséget. A lakásotthon nyitott, szívesen látja vendégül a gyermekek barátait, iskolatársait.

A településről a közlekedés elfogadható, Zirc elérhetősége autóbusszal viszonylag könnyen megoldható, onnan a körzet bármely települése elérhető. Így a gyermekek szülőikkel, rokonokkal történő kapcsolattartása, más településen történő iskolába járása nem jelent megoldhatatlan problémát. A kapcsolattartást, ügyintézését segíti elő, hogy a lakásotthon rendelkezik önálló vezetékes és mobiltelefonnal is.

A településen működik óvoda, nemzetiségi német nyelvet oktató általános iskola. A gyermekek iskoláztatása nagyrészt helyben megoldható, illetve busszal eljárhatnak Zircre, Veszprémbe, Várpalotára is. A gyermekek a szabadidős tevékenységeikhez igénybe vehetik az iskolák szakköreit, részt vehetnek a Zirc városi sportegyesületek, klubok munkájában, használhatják a városi sportlétesítményeket, játszótereket, uszodát.

A gyermekek orvosi ellátását a házi gyermekorvos Bakonynánán és Dudaron is biztosítja. Szükség esetén igénybe vehetik a zirci városi kórház által működtetett szakellátási rendeléseket (fogászat, nőgyógyászat, sebészet, szemészet, belgyógyászat, – nagykorúak esetében mentálhigiénés szakrendelés), egyéb esetekben a veszprémi szakellátást.

Növendékeink mentálhigiénés ellátását intézményünk pszichológusa biztosítja.

Zirc városban működik Munkaügyi Kirendeltség, mellyel a lakásotthon szükség esetén felveheti a kapcsolatot, segítséget kérhet a fiatalok munkába állításához. A környéken nincsenek igazán számukra megfelelő munkahelyek, de akár veszprémi, akár móri munkavállalás megoldható a fiatal felnőttek esetében.

A lakásotthon 3 szintes, tetőtér beépítéses, 2004-ben épült kertes, családi ház. Az ingatlan közművesített – víz, villany, földgáz ellátás hálózatról, a szennyvízelvezetés közcsatornán keresztül történik. A fűtés központi, gázkazánnal. Melegvízellátás – villany és gázbojlerrel megoldott.

A ház építészeti adottságai miatt az alagsori helyiségek kiszolgáló helyiségekként (kamra, tároló, kazánház), illetve sportolásra (asztalitenisz, kondi-terem), közösségi rendezvények megtartására alkalmas helyiségként működnek. A földszinten mosókonyha, nappalival egybeépült étkező és konyha, WC, fürdő működik, valamint az előtérben cserélik le a gyerekek az utcai cipőt, itt tárolják a cipőket, kabátokat, és ezen a szinten került kialakításra egy kétágyas szoba is. A tetőtérben 5 kétágyas szoba, két fürdő- és mosdó helyiség, valamint 2 WC van.

A gyermekek a maguk igényei szerint alakíthatták ki a szobák berendezését, a díszítésénél is figyelembe vettük az egyéni sajátosságokat, igényeket. A berendezés ízléses, barátságos, otthonos.

A lakószobák felszerelése mindenben megfelel a törvény előírásainak. A bútorok kiválasztásánál a célszerűség dominált. Az udvar és a kert füvesített, egyelőre néhány gyümölcsfával, díszbokorral valamint egy tűzrakó hellyel beépített.

Olaszfalu a Közép-dunántúli régióban, Veszprém megyében, a Bakony hegységben a 82. számú főútvonal mentén fekszik. Veszprém városától 20 km-re, Győrtől 60 km távolságra van, a Balatontól 35 km-re található. A Veszprém-Zirc közötti főútvonalon közvetlenül Zirc előtt rövid bekötő út vezet a faluba. Zircről való távolsága mindössze 3 km. A táj jellege karsztos hegyvidék.

A településen a Kuntich Etelka Napközi otthonos Óvoda és a Villax Ferdinánd Általános Iskola található, mely 2009-től a zirci Reguly Antal Általános Iskola tagintézménye.

Egyéb más közoktatási intézményekbe busszal a gyermekek eljárhatnak Zircre, Veszprémbe, Várpalotára is. A gyermekek a szabadidős tevékenységeikhez igénybe vehetik az iskolák szakköreit, részt vehetnek a Zirc városi sportegyesületek, klubok munkájában, használhatják a városi sportlétesítményeket, játszótereket, uszodát.

A gyermekek orvosi ellátását a házi gyermekorvos biztosítja. Szükség esetén igénybe vehetik a zirci városi kórház által működtetett szakellátási rendelkezéseket (fogászat, nőgyógyászat, sebészet, szemészet, belgyógyászat, – nagykorúak esetében mentálhigiénés szakrendelés) egyéb esetekben a veszprémi szakellátást. Növendékeink mentálhigiénés ellátását intézményünk pszichológusa biztosítja.

A korábban is lakásotthonként funkcionáló, 2019-től újra működő 12 férőhelyes lakásotthon Olaszfalu település csendes, családi házas utcájában található, kertes, családi ház.

3 szintes, tetőtér beépítéses. Az ingatlan közművesített – víz, villany, földgáz ellátás hálózatról, a szennyvízelvezetés közcsatornán keresztül történik. A fűtés központi, gázkazánnal. Meleg víz ellátás – villany és gázbojlerrel megoldott.

A lakásotthonhoz nagy udvar tartozik, mely füvesített.

A lakásotthoni közösségek a beköltözések óta folyamatosan szépítik, alakítják közös otthonukat, hogy az itt elhelyezett gyermekek, és fiatal felnőttek minél otthonosabban érezhessék magukat. A felújítások, karbantartások a fenntartó által biztosított források függvényében tudnak megvalósulni. Az elmúlt években az elamortizálódott bútorok cseréje, a tisztító festések valósultak meg. Szükséges a folyamatosan végzett állagmegóvás, a járdák,

teraszok, külső terek térkövezése, sportolási lehetőségek megteremtése. A számítógép park teljesen elhasználódott, a gépek cseréje folyamatosan valósul meg.

II. A gyermekotthoni szakmai tevékenységek

Küldetésnyilatkozat

Munkatársainkkal szembeni elvárások körében a legfontosabb az empátia, a munkába vetett hit és az ellátottak nevelhetőségében való bizalom. A dolgozók neveltekkel szembeni bánásmódját nem befolyásolhatja a szülők alacsony együttműködési készsége, életmódja, társadalmi-gazdasági státusza, etnikai hovatartozása. A szakemberek megjelenésében, magatartás-mintáiban, verbális és nonverbális közléseiben a szeretetteljes hozzáállás nyilvánuljon meg. Jellemezze őket aktivitás, barátság, együttműködési készség, érdeklődés. Legyenek képesek önvizsgálatra, korrekcióra.

Szakmai etika

A lakásotthonokban munkát vállalók rendelkezzenek általános és speciális pedagógiai, pszichológiai, egészségügyi, jogi ismeretekkel, jártasságokkal, készségekkel. Legyenek tisztában a gyermekvédelmi törvénnyel és a kapcsolódó törvényi rendelkezésekkel, ismerjék kompetencia-határaikat. Kellő optimizmussal tekintsenek feladatuk elé, bízzanak a rájuk bízott gyermekek és fiatal felnőttek nevelhetőségében, fejleszthetőségében. Személyiségük megóvása érdekében maradjanak nyitottak a mentálhigiénés továbbképzésekkel szemben. Emberi értékeik, viselkedésük, életvitelük legyen modellértékű neveltjeik számára. Rendelkezzenek jó problémamegoldó képességgel, erős feszültség-tűrő képesség jellemezze őket. Törekedjenek szakmai közösség kialakítására, legyenek alkalmasak team munka végzésére.

Aktívan vegyenek részt a szupervíziókon, az esetmegbeszéléseken és a csoportértekezleteken. Törekedjenek ismereteik és az alkalmazható módszerek folyamatos bővítésére. Tartsák be a szakmai szabályokat, az etikai kódex előírásait. Összességében törekednie kell dolgozóinknak arra, hogy átvegyék a család szociálpszichológiai értelemben vett státuszát, szerepét, szocializációs feladatait: mint a gondozás-nevelés. Az utógondozói ellátásban részesülő fiatalok és az otthon szakemberei partneri kapcsolat kialakítására törekedjenek. Tekintsék felnőttnek az ellátottakat és tapintatos segítséggel minél nagyobb önállósodási szintre igyekezzenek eljuttatni őket.

Az otthonban dolgozókkal és magatartásukkal szemben tanúsított elvárások a következők:

- érett és jól differenciált személyiség,
- jó humorérzék,
- kreativitás,
- jó problémamegoldó képesség,
- magas tolerancia küszöb,
- empátia,
- hitelesség,
- elfogadás képessége,
- következetes viselkedés,
- pozitív modellnyújtás,
- készség az önképzésre,
- megfelelő kommunikációs képesség,

- bizalom a gyermek és fiatal felnőtt iránt,
- munkáját szakmai és erkölcsi indíttatásból vállalja.

Magatartási elvárások önmagunkkal szemben:

- Hitelesség
- Következetes érték képviselő és értékközvetítő
- Aktív figyelem.
- A gyermek nyelvén beszélni
- Diszkréció a gyermekkel kapcsolatban
- Higgadt, indulatokat kontrollálni tudó viselkedés
- A gyermek viselkedésére adni visszajelzést, nem a személyiségére
- Elsősorban pozitív megerősítések használata
- Kreativitás
- Problémákkal való megküzdés képességével rendelkezni
- Képzés iránti igény megtartásával rendelkezni.

II.1. Az ellátandó célcsoport és az ellátandó terület jellemzői

II.1.1. Ellátási szükségletek

II.1.1.1. Normál ellátási szükségletűek

A gyermekvédelmi szakellátásba kerülők közel fele normál szükségletű gyermek/ fiatal. Ők a kezdeti trauma feldolgozása után jól motiválhatóak feladataik ellátására, kötelezettségeik elvégzésére az életkori sajátosságoknak megfelelő viselkedésre. A normál pedagógiai eszközök, módszerek alkalmazásával jól kezelhetőek, fejleszthetőek.

II.1.1.2. Különleges ellátási szükségletűek

A lakásotthonok alkalmasak különleges ellátást igénylő gyermekek ellátására, így a sajátos nevelési igényű – kivéve középsúlyos értelmi fogyatékos -, és a tartósan beteg nevelésbe vettek esetében. Különleges és speciális ellátást igénylő gyermekek köréből a meglévő szakmai és tárgyi feltételeknek megfelelően lakásotthonaink képesek az integrált nevelési feladatok ellátására az alábbiak szerint:

Biztosítani tudjuk a tanulásban akadályozott és a sajátos nevelési igényű gyermekeknek, hogy képességeiknek megfelelő iskolába járhassanak, hisz intézményünk bakonyoszlopi belső iskolája, a zirci Reguly Antal Általános Iskola eltérő tagozata, a Várpalotai Bartos Sándor Óvoda, Általános Iskola és Előkészítő Szakiskola is fogadóképes. Középfokú oktatásban a tanulásban akadályozott, és sajátos nevelési igényű gyermekek a megyében több helyen is részesülhetnek: Pétfürdői Kolping Katolikus Szakiskola, Speciális Szakiskola és Kollégium, Zirci Reguly Antal Szakképző Iskola és Kollégium, Várpalotai Képesség- és Tehetségfejlesztő Magán Általános Iskola, Szakképző Iskola, Gimnázium, Alapfokú Művészeti Iskola és Kollégium, Pápai Szakképzési Centrum, Faller Jenő Szakképző Iskola és Kollégium, Balatonfüzfői Öveges József Szakképző Iskola, Gimnázium és Kollégium.

A szocializációs folyamatban apró lépésekben, sok segítséggel tud a nevelőközösség részt venni. Pszichológusi segítséget a lakásotthonokban biztosítani tudunk. Részképességekben található hiányok pótlásában, hátrányok leküzdésében fejlesztőpedagógus segíti a gyermekeket a lakásotthonokban. A tartósan beteg gyermekek esetében befogadásra akkor kerülhet sor, ha ellátásuk nem igényel különleges egészségügyi ismereteket, tudást, mivel dolgozóink ilyen irányú szakképzettséggel nem rendelkeznek. Különleges tudást nem igénylő

tartósan beteg gyermekek ellátására is csak akkor kerülhet sor, amennyiben az orvosi szakvélemény javaslatot tesz lakásotthonban történő elhelyezésre. A nálunk elhelyezett tartós beteg gyermekek ellátása mindig az orvos útmutatása, előírása szerint történik. Orvosi vizsgálatokra, kontroll vizsgálatokra biztosítjuk a gyermekek eljutását, kíséretét.

Életkora miatt sajátos szükségletekkel bíró 3 év alatti gyermekek elhelyezésére lakásotthonaink nem alkalmasak sem személyi, sem tárgyi feltételek vonatkozásában.

II.1.1.3. Speciális ellátási szükségletűek

A lakásotthon befogadja a speciális ellátási szükségletű gyermeket – ha a speciális szükséglet ellátása a Megyei illetve az Országos Gyermekvédelmi Szakértői Bizottság Szakmai véleménye alapján lakásotthoni keretek közt továbbra is megoldható, és a gyermeknek nem szükséges a központi speciális gyermekotthoni elhelyezése.

A speciális ellátási szükségletű gyermekek integrált nevelésének lehetősége lakásotthonainkban korlátozott. Nevelői munkánk során tekintettel kell lennünk a csoport minden tagjára, így amennyiben a speciális szükségletű gyermek a környezete számára veszélyeztető magatartást tanúsít, nem áll módunkban őt a csoportban ellátni.

Amit nyújtani tudunk:

- Orvosi vizsgálatokra eljuttatjuk, az előírt gyógyszereket biztosítjuk a gyermek számára.
- Pszichiáterhez visszük orvosi előírásnak megfelelően.
- Pszichológus gyakrabban folytat vele egyéni beszélgetéseket terápiás jelleggel.
- Megkeressük a gyermek számára legmegfelelőbb oktatási intézményt.

A pszichoaktív szerekkel küzdő gyermekek ellátását vállalni nem tudjuk, mivel megfelelő szakember háttér nem áll rendelkezésünkre. A legközelebbi intézmény, amely ez ügyben segítséget nyújthat a gyermekeknek, 50 km-es körzeten belül nem található.

A súlyos pszichés vagy súlyos disszociális tüneteket mutató gyermekek esetében a Megyei Gyermekvédelmi Szakértői Bizottság és az Országos Gyermekvédelmi Szakértői Bizottság vizsgálata szükséges a központi speciális gyermekotthonokba való bekerüléshez. Az integráció során figyelemmel kell lenni arra a tényre, hogy különleges-, kettős-, és speciális ellátási szükségletű gyermekek együttes nevelése csak nagy nehézségek árán oldható meg a „normál” lakásotthonokon belül.

II.1.1.4. Kettős ellátási szükségletűek

A sajátos nevelési igény miatt különleges ellátási szükségletű gyermekek, akik a Megyei Gyermekvédelmi Szakértői Bizottság Szakmai véleménye alapján speciális ellátási szükségletűek is, kettős szükséglettel bírnak.

A különleges ellátást igénylő, a kettős ellátási szükségletű és a speciális ellátási szükségletű gyermekek együttes integrálása az ún. normál ellátási szükségletű gyermekek mellett kellő mérlegeléssel oldható csak meg.

II.1.1.5. Utógondozói ellátás

A lakásotthon befogadhatja azt a fiatal felnőttet, akinek befogadása továbbra is indokolt az addigi gondozási helyen, mert az önállóság terén még nem szerzett kellő tapasztalatokat ahhoz, hogy utógondozó otthonba, vagy külső férőhelyre kerülhessen (enyhe értelmi fogyatékosak, szociális otthoni elhelyezésre várók stb.), illetve személyes indokok alapján (iskolai megsegítés, kisebb testvér támogatása stb.), amennyiben azt az őt gondozó szakemberek javasolják, majd kérvényezésre kerül az intézmény vezetőjétől. Ellátásuk

azonban csak akkor és addig biztosítható, míg kiskorúak nem igénylik az általuk elfoglalt férőhelyet.

Az utógondozói ellátást ha a fiatal felnőtt létfenntartását önállóan biztosítani nem tudja 21. életévének betöltéséig, vagy ha speciális vagy különleges ellátási szükségletüként töltötte be nagykorúságát, 22. életévének betöltéséig kérheti. Ha a fiatal felnőtt köznevelési, felsőoktatási vagy felnőttképzési intézménnyel (szolgáltatóval) tanuló, hallgatói vagy felnőttképzési jogviszonyban áll, akkor a 24. életévének, ha felsőoktatási intézménnyel áll hallgatói jogviszonyban, akkor a 25. életévének betöltésével szűnik meg az utógondozói ellátása.

A 25. életévét betöltött, hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt utógondozói ellátása a fiatal felnőtt kérelmére meghosszabbítható a hallgatói jogviszonya megszűnéséig, de legkésőbb a 30. életévének a betöltéséig. A fiatal felnőtt kérelméről a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság Veszprém Megyei Kirendeltsége dönt, a fiatal felnőtt tanulmányaiból hátralévő időtartamra, a tanulmányok befejezésének esélyére, a fiatal felnőttnek az utógondozói ellátást nyújtó intézménnyel történő együttműködési készségére és a rászorultságára tekintettel.

Amennyiben a fiatal szociális bentlakásos intézménybe felvételét várja, akkor a felvétel időpontjáig, de legkésőbb 22. életévének betöltéséig kérheti az utógondozói ellátást.

A gyámhivatal határozatával elrendelt utógondozói ellátás keretében a rászoruló fiatal felnőtt számára szükség szerinti, vagy szükség esetén teljes körű ellátást kell biztosítani azon időszak alatt, amíg létfenntartását önállóan biztosítani nem tudja, nappali oktatás munkarendje szerint, vagy felsőfokú iskola nappali tagozatán tanulmányokat folytat, vagy szociális bentlakásos intézménybe felvételét várja. Segítséget kell nyújtani azon feltételek megteremtéséhez, amelyek az ellátásból kikerülő fiatal felnőtt önálló életének megkezdéséhez, megélhetéséhez szükségesek. A lakásotthonok gondoskodnak a lakhatásról és a fiatal felnőtt helyzetéhez, szükségleteihez igazodó ellátást nyújtanak a gyámhivatali határozatnak megfelelően. Az ellátás feltételeiről írásbeli megállapodást kötnek a felek, melyben különösen figyelnek a fiatal felnőtt vagyoni, jövedelmi viszonyaira, egészségügyi állapotára és személyiségére, családi körülményeire, tanulmányai folytatására és kötelezettségeire.

Az utógondozói ellátást igénybe vevő - külön jogszabályban meghatározott - térítési díjat fizeti.

A tanulmányokat nem folytató, munkaképes fiatal köteles együttműködni a megyei munkaügyi központtal. A gyermekotthon vezetője és más segítő munkakörben foglalkoztatott dolgozója utógondozóként kirendelhető, amennyiben a fiatal felnőtt otthonteremtési támogatás iránti igényt terjesztett elő. Egy szakember egy időben 5 fő utógondozását végezheti.

A Gyermekvédelmi Központ által működtetett 12 férőhelyes utógondozó otthon és egy 4 fős külső férőhely biztosít utógondozói ellátást 18-25, indokolt esetben 30 éves korig a fiatal felnőttek számára.

II.1.2. A gyermekvédelmi szakellátás jellemzői

II.1.2.1 A célcsoport demográfiai jellemzői

A gyermekvédelmi szakellátásba kerülők családi hátterére az alábbiak jellemzőek:

- alacsony az egy főre jutó jövedelem,
- szegénység, egészségtelen lakáskörülmények,
- szülők alacsony iskolai végzettsége,
- család normáktól eltérő életvitele,
- érzelmi hiány,
- együttes élmény hiánya,

- deviáns mikrokörnyezet,
- gyermekekkel való törődés hiánya,
- család, vagy ép család hiánya,
- beteg, korlátozott képességű szülők,
- magas munkanélküliségi arány,
- sok gyermek van a családban.

Az ellátásba kerülő fiatalok serdülőkori válságban szenvednek, keresik identitásukat, melyben családtagjaik nem tudnak hatékony segítséget nyújtani. A tanulás értéktelenné válik számukra, a normák elkerülésére, megszegésére rendezkedtek be. Több esetben már szembe kerültek a törvényi előírásokkal. Szerfogyasztás okán is durvák, agresszívvé válnak, így családjaik számára elviselhetlenné válik viselkedésük. A testi erőszak jelenléte miatt a fiúk száma magasabb.

II.1.2.2. A célcsoport szociális jellemzői

A gyermekotthoni szakmai egység növendékei gyermekvédelmi gondoskodás alatt állnak. Családi háttérükre a hátrányos helyzet jellemző. Az elhanyagolás és a veszélyeztetés ténye, a gyermek magatartási, illetve pszichés zavarai, valamint a szülő-gyermek kapcsolat megromlása vezet leggyakrabban a gyermekvédelmi szakellátó rendszerbe való bekerüléshez. Általában a 14 év feletti korosztályból kerülnek ki. Személyiségükben súlyos sérüléseket, traumákat elszenvedve kerülnek beutalásra. A kötelezettségeik terén alulmotiváltak, viselkedésük, beilleszkedési készségük, szocializációs fejlettségük messze elmarad a korosztályuktól elvárható szinttől. 25%-uk sajátos nevelési igényű, 10%-uk speciális ellátási szükséglettel bír, 3%-uk kettős ellátási szükségletű gyermek/ fiatal. Neveltjeink többségének van élő, családi kapcsolata. Ennek további ápolására nagy hangsúlyt fektetünk.

II.2. Alapvető célok és feladataink

II.2.1. Alapvető céljaink

A gondozott gyermekek és a fiatalok számára otthont nyújtó ellátás biztosítása. Ennek része a teljes körű ellátás, amely kiterjed:

- az élelem,
- a tisztasági szerek,
- a ruházat, a tanszer,
- a játék,
- szabadidős- és sporteszközök,
- a zsebpénz biztosítására,
- a családgondozásra és az utógondozásra.

A gondozás, nevelés célja, hogy a gondozott gyermek testileg, érzelmileg, értelmileg, erkölcsileg, korának és képességeinek megfelelően fejlődjék, személyisége a lehető legteljesebb módon kibontakozzék, és képessé váljon a vér szerinti családjába való visszaillesztésre, vagy nevelőszülői, illetve örökbefogadó családba történő beillesztésre, vagy az önálló életvitelre.

Minden gyermek és fiatal a szükségleteihez igazodó nevelésben, oktatásban, szükség esetén egyéni fejlesztésben részesül. A különleges ellátási szükségletű gyermekek számára az emberi méltóságot biztosító, képességeihez igazodó, és azokat a lehető legteljesebb mértékben

kibontakoztató gondozást, nevelést biztosítjuk. A gyermekeket hozzásegítjük a megfelelő pályaválasztáshoz.

A lakásotthon célja, hogy az egyéni elhelyezési tervben foglaltak megvalósítása érdekében az egyéni gondozási-nevelési tervekben foglaltakból rá vonatkozó feladatokat teljesítse.

Segítenünk kell a gyermeket, fiatal felnőttet abban, hogy kialakulhassanak kapcsolatai, barátságai a lakásotthonon belüli és kívüli környezetben is.

A gyermek vérszerinti rokonaival, hozzátartozóival kapcsolatot tarthasson fenn és ezeket ápolhassa.

A lakásotthoni csoportgazdálkodás pedagógiai célja a családi háztartás vezetésének modellezése annak érdekében, hogy a gondozott gyermek, fiatal felnőtt képessé váljon saját háztartás vezetésére. Ennek felkészítése érdekében életkorának megfelelően bevonjuk a háztartási teendők végzésébe, a családi gazdálkodás megtervezésébe, pénzkezelésbe.

A lakásotthoni nevelés célja továbbá, hogy olyan légkört teremtsen a benne élő gyermekek számára, amelyben biztonságban érezhetik magukat, személyiségük kibontakozhat, és amely közösség segítséget nyújt ahhoz, hogy eligazodhassanak az őket körülvevő világban.

Fontosnak tartjuk, hogy a lakásotthon, amelyben a gyermek él barátságos, esztétikusan díszített, kedves hely legyen, ahol gyermek és fiatal felnőtt jól érzi magát.

Fontos, hogy olyan szakemberek dolgozzanak a lakásotthonokban, akik szakértelmükkel, elhivatottságukkal biztonságot nyújtanak a lakásotthonban élő gyermekek számára és elősegítik, hogy a gyermek jogai minél magasabb szinten érvényesülhessenek.

Célunk továbbá, hogy az egyéni gondozási-nevelési tervekben szereplő feladatokat teljesítsük, így különösen hogy a gyermekek és fiatal felnőttek hozzájussanak:

- egészségügyi ellátáshoz,
- személyiség harmonikus fejlődéséhez, szükség esetén személyiség korrekcióhoz,
- megfelelő szintű és színvonalú oktatáshoz,
- gyógypedagógiai ellátáshoz,
- szabadidő hasznos eltöltéséhez,
- a pályaválasztáshoz, valamint az önálló és felelősségteljes életre való felkészítéshez,
- elősegítsük, hogy a gyermek jogai minél magasabb szinten érvényesülhessen.

II.2.2. Feladataink a célok elérése érdekében

Gondoskodunk az ideiglenesen hatállyal elhelyezett, valamint a nevelésbe vett gyermekek felvételéről, és erről tájékoztatjuk a gyámhivatalt, a gyermekjóléti központot és a Szakszolgálatot.

Gondoskodunk az utógondozói ellátásban részesülő fiatal felnőtt felvételéről, és erről értesítjük az illetékeseket.

Biztosítjuk az otthont nyújtó ellátást, a gyámhivatal által jóváhagyott egyéni elhelyezési terv és elhelyezési javaslat, valamint az általunk elkészített egyéni gondozási-nevelési terv szerint.

Utógondozói ellátást biztosítunk a fiatal felnőtt szükségleteinek megfelelően: szükség szerinti ellátást vagy szükség szerinti teljes körű ellátást.

Végezzük az otthont nyújtó ellátás rendszeres felülvizsgálatának előkészítését, ennek megfelelően:

- Elősegítjük a gyermek és családja kapcsolattartását, a gyermek családjába történő visszahelyezését, együttműködünk a családdal, a gyermekjóléti központokkal, a Szakszolgálattal és a gyámhivatallal.
- Rendszeresen tájékoztatjuk a gyámhivatalt a gyermek és a szülő kapcsolattartásáról.

- Elősegítjük a gyermek vallási vagy lelkiismereti meggyőzésének szabad megválasztását, kinyilvánítását, gyakorlását, hit-és vallásoktatásban való részvételét.
- Felkészítjük a gyermeket és a fiatalot a családi életre, az önálló életvezetésre.
- Elősegítjük, hogy a gyermek és fiatal felnőtt iskolai tanulmányainak sikeres befejezésével, szakképzettség megszerzésével indulhasson el az önálló életkezdés terén.
- Utógondozást biztosítunk a nevelés megszűnése után a nagykorúak esetében, illetve az utógondozói ellátásban részesülő fiatal felnőtteknek.
- Szükség esetén átmeneti gondozást biztosítunk.

II.3. Gondozó-nevelő munkánk alapelvei

Közösségi támogatás elve

A gyermekek különbözőségéből adódóan gyakran problémát okoz az egymáshoz való alkalmazkodás, együttműködés. A lakók konfliktuskezelési stratégiái fejlesztésre, korrekcióra szorulnak. A békés együttélés érdekében elengedhetetlen az egyéni és közösségi érdekek egyeztetése és a felelősségtudat kialakítása. Külön hangsúlyt kell fektetni a problémák megelőzésére, a már kialakult feszültségek feloldására.

Egyéni bánásmód, differenciálás elve

A gyermekek személyiségének tiszteletben tartása, egyéniségének, különbözőségének elfogadása. A sajátos szükségletekre való érzékeny, pozitív reagálás, figyelembe véve és segítve a képességek, tehetség kibontakoztatását.

Demokratizmus elve

Jogok és köteleességek tekintetében, mind a gondozottak, mind a dolgozók esetében a jogszabályokban előírtak betartása, végrehajtása az elsődleges cél.

Nyitottság elve

Az ellátottak állapotához és a lehetőségekhez mérten biztosítani kell, hogy aktívan közreműködjenek az otthonok életének szervezésében, javaslatot telessenek a mindennapjaikat érintő kérdésekben.

Következetesség elve

A szabályok elfogadásának és a helyi büntetés-jutalmazás rendszerének megértéséhez elengedhetetlen a következetes, átlátható nevelői magatartás. A mindennapokban alkalmazott következetesség jó alap az állandóság, biztonságérzet kialakítására, melyre a gondozottaknak fokozottan szükségük van.

Fokozatosság elve

A gyermekotthonokban élő gyermekek és fiatal felnőttek állapotából adódóan a fokozatosság elve hatványozottan jelenik meg a mindennapokban. Az elsajátítandó ismereteket, készség-szinteket a lakók képességeinek megfelelően lépésekre bontjuk, azokat folyamatosan, fokozatosan sajátítatjuk el a gondozottakkal. Mindezt egyénre szabott pedagógiai módszerekkel, valamint a közösség erejére alapozva biztosítjuk.

Komplex megközelítés elve

Gondozási-nevelési folyamat tervezésekor, munkánk értékelésekor, a személyközpontú nevelés megvalósulása során minden dolgozó kiemelt feladata az ellátottak komplex, egységes élethelyzetének figyelembevétele. A komplex megközelítés magába foglalja a múltbeli eseményeket, a jelen állapotot és a jövőképet is. Fontos, hogy mindennemű döntés, problémakezelés, tervezés, értékelés az egész élethelyzetre épített legyen. Adott folyamatba különböző szakemberek bevonása szükséges (pl.: nevelő, pszichológus, esetmenedzser, házi orvos, gondnok, utógondozó stb.).

II.4. Személyi és tárgyi feltételek:

A 3. számú Gyermekotthoni szakmai egységhez tartozó lakásotthonok határozatlan idejű működési engedéllyel rendelkeznek. Az önálló családi házakban működő lakásotthonok megfelelő állapotúak. Szigetelésük, külső állag megóvásuk folyamatos. Ugyancsak a szükségleteknek megfelelően zajlik az elhasználódott bútorok, berendezések, számítógépes állomány cseréje.

A dolgozók a törvényi előírásoknak megfelelően rendelkeznek a megfelelő végzettséggel, és munkájukat szakmai elhivatottsággal végzik.

II.5. A lakásotthonokban nyújtott szolgáltatások

A célok elérése érdekében a lakásotthonok az alábbi szolgáltatásokat látják el:

- Esetkezelő szolgáltatások:

A cél az, hogy segítsünk a gyermeknek és fiatalnak megérteni és feldolgozni mindazt, ami vele és családjával történt. Ennek érdekében felkészítjük a lakásotthoni csoportot az új gyermek érkezésére, befogadására illetve távozására. A meglévő információk alapján, az elhelyezés körülményeinek kialakításánál is figyelembe vesszük az optimális lehetőségeket. A gyermekek számára bemutatkozási alkalmakat biztosítunk. Rendszeres – heti - megbeszélések tartásával is biztosítjuk a csoportfolyamatok hatékonyságát. Az önálló életkezdést, az otthon elhagyását szintén elő kell készíteni és a csoport tagjait erre rá kell hangolnunk. Hangsúlyt fektetünk a toleráns viselkedésre, elkerülve ezáltal a bántalmazásokat, törekszünk a nemek, korosztályok közti helyes magatartás kialakítására. Tájékoztatást nyújtunk a napi- és házirendről, a gyermeki jogokról, kötelezettségekről, a gyermekönkormányzat működéséről, az érdek-képviselési valamint a panaszjoggal való élés lehetőségéről.

A lelki problémák feldolgozásához lehetőséget teremtünk az egyéni elbeszélgetésekre, a támogató közösségek megkeresésére. Szakemberek igénybe vételével terápiás légkört biztosítunk. A gyermekeket, fiatalokat tájékoztatjuk az igénybe vehető külső segítségéről: lelki segély szolgálatok, pszichológiai, pszichiátriai ellátás módjáról. A lakásotthonokban a különböző lelki segély szolgálatok, a gyermekjogi képviselő telefonszámai, az elérhetőségeik módjai kifüggesztésre kerültek. Esetmegbeszélések és szupervíziók tapasztalatainak felhasználásával törekszünk az egyéni bánásmód maximális érvényesítésére. Fontos, hogy elfogadás és valamilyen szintű kötődés alakuljon ki a gondozott gyermek és az őt gondozó felnőttek között. Legyen bizalommal legalább egy felnőtthez. Titkos vagy nyílt mentori rendszer kiépítésére is lehetőség van lakásotthonon belül, illetve a segítő szakemberek bevonásával. Nagy hangsúlyt helyezünk a pozitív énkép, önértékelés kialakítására.

A nevelteket képessé kell tennünk a stressz-helyzetek megfelelő kezelésére. Alkalmassá kell tenni őket a reális személyes életcélok kialakítására, a közeli és a távolabbi jövő tervezésére, saját sorsuk alakítására. A folyamatos vélemény-nyilvánítás lehetőségének biztosításával is szeretnénk elősegíteni a személyes döntéshozatal képességének kialakítását. A lakásotthon dolgozói lehetőség szerint rendszeres kapcsolatot tartanak az ellátottak szüleivel, rokonaival,

hozzátartozóival, akik számára szükség esetén a gyermekek és fiatalok érdekében tanácsokat is adnak.

- Nevelési szolgáltatások:

A lakásotthoni gondozás, nevelés célja, hogy a gondozott testileg, értelmileg, érzelmileg, erkölcsileg korának és képességeinek megfelelően fejlődjék, személyisége a lehető legteljesebb módon kibontakozzék, és képessé váljon vérszerinti családjába való visszailleszkedésre, nevelőszülői illetve örökbefogadó családba történő beilleszkedésre, vagy az önálló életvitelre. E cél érdekében a gyermekek gondozását, nevelését, ellátását végző személyek kötelesek együttműködni egymással, valamint mindazon intézményekkel, amelyek az ellátottakkal foglalkoznak. Munkájukat - terápiás légkört kialakítva - munkaköri leírásuk alapján végzik. A személyiség-fejlesztésben a lakásotthoni teamnek, a nevelőnek, a fejlesztőpedagógusnak és a pszichológusnak van hangsúlyos felelőssége.

- Rekreációs szolgáltatások:

Célunk, a fiatalokat megtanítani, hogy fontos az ember fizikai, lelki és szellemi erejének megújítása. A szabadidő helyes eltöltése segít a fáradtság, érzelmi megterhelés és kimerülés esetén.

Ennek érdekében biztosítanunk kell, hogy életkori sajátosságaiknak, érdeklődésüknek megfelelően, tartalmasan tölthessék el szabadidejüket.

A napi életgyakorlat során lehetőséget hagyunk arra, hogy az ellátottak idejük egy részével szabadon rendelkezzenek.

A rekreációs célok megvalósulása érdekében biztosítjuk a kulturálódáshoz, játékhoz, sportoláshoz szükséges eszközöket és javasoljuk a különböző szervezésű programokon való részvételt. Figyelemmel kísérjük a pályázati kiírásokat és igyekszünk megteremteni a programokhoz szükséges fedezetet.

- Egészségügyi szolgáltatások:

A gyermek és fiatal lakásotthonba kerülése után a területileg illetékes gyermek, illetve háziorvossal kapcsolat felvétel.

Rendszeres orvosi szűrővizsgálatok (iskolaorvos, háziorvos, gyermekorvos, fogorvos), indokolt esetben egyéb szakorvosi vizsgálatok.

A gyermekek egészségügyi állapotát a lakásotthon dolgozói folyamatosan figyelemmel kísérik, erről feljegyzést készítenek

A megelőző és gyógyító ellátáshoz szükséges, valamint az előírt gyógyszerek és gyógyászati segédeszközök beszerzése, biztosítása.

Lelki sérülések gyógyításához, személyiség korrekcióhoz szükséges terápia biztosítása.

A különleges vagy speciális ellátásra szoruló gondozott gyermek számára, a fejlődéséhez, illetve fejlesztéséhez, a gyógyuláshoz, rehabilitációjához, terápiájához szükséges és indokolt eszközök beszerzéséről a fenntartó gondoskodik.

- Étkeztetési szolgáltatás:

A gondozott gyermek számára naponta, az életkornak megfelelő, legalább ötszöri, minimum egy alkalommal meleg, az egészséges táplálkozás követelményének megfelelő étkezést biztosítunk. A minden napos iskolába járók számára az ingyenes étkeztetés igénybe vételét szorgalmazzuk.

Amennyiben a gyermek egészségügyi állapota indokolja, az orvosi előírásnak megfelelő étkezést biztosítunk (diéta, speciális étrend).

A lakásotthon élelmezéséért felelős dolgozója a gyermekekkel együtt, azok igényeinek figyelembe vételével készíti el az étrendet, valamint ennek költség kalkulációját.

- **A tanulás segítése:**

Az iskolai előmenetel, a tanulás sikeressége rendkívül fontos a gyermekek életében. Nagyon fontos, hogy a lakásotthon nevelője, a fejlesztő pedagógus, a gyermekfelügyelők átértsék a dolog fontosságát. A gyermekek későbbi sorsa nagymértékben függ attól, hogy a tanulásban meddig tudtak előrejutni, milyen szakmát, hivatást, végzettséget sikerült megszerezniük. A rendszeres napi tanulás ugyanakkor arra is nevel, hogy kialakuljon életükben a kötelességtudat, a rendszeresség, kitartás, ami elengedhetetlen feltétele a későbbi munkavégzésüknek. A napi tanulás megtartása, a rendszeres felkészülés, a lakásotthonok életében rendkívül fontos nevelési feladat. A munkatársak egységes hozzáállása és együttműködése elengedhetetlen feltétel a tanulás segítése során.

Nagyon fontos az iskolával való jó és folyamatos partneri kapcsolat kiépítése. Nehézség lehet, ha az iskolai pedagógus nem rendelkezik kellő empátiával, kooperatív készséggel, vagy éppen közönyt tanúsít. Gyermekeink tanulmányi előmenetele érdekében rendkívül fontos a pedagógusok megnyerése az aktív együttműködésre, mivel az iskolai pedagógusok képzésében a hátrányos helyzetű gyermekek pedagógiája nagyon kevés teret kapott, ezért a konfliktusokat nehezen kezelik. Fontos tisztázni, hogy az iskola és a lakásotthon pedagógiája néha különböző, a lakásotthonokban a teljesítmény-centrikusság kisebb, a személyiségfejlesztés, trauma-feldolgozás nagyobb szerepet kap. A pedagógus kezébe kell adni azt a tapasztalatot, amivel mi már esetleg rendelkezünk adott gyermek kezelése során, tájékoztatni kell a számunkra már bevált módszerekről. A munkatársainknak viszont tiszteletben kell tartaniuk a tantárgy követelményeit, és a gyermeket a délutáni tanulás során kellően fel kell készítenünk. Törekedni kell arra, hogy mondandónk semmiképp ne legyen sértő, ne legyen kioktató, hiszen aktív együttműködésre, partneri viszonyra van szükség. Nagyot lendíthet a partneri együttműködésen, ha sikerül lakásotthoni látogatásra meghívni az iskolai pedagógust és a nevelő, a fejlesztő pedagógus is beül egy-egy tanórára. A gyermek képességeinek megfelelő oktatás biztosítása fontos feladatunk. A gyermek iskolába kerülését megelőzően, a lakásotthon nevelője konzultál az óvodával, pszichológussal és fejlesztő pedagógussal. Amennyiben szükséges, a gyermekvédelmi gyám kezdeményezi a gyermek szakvizsgálatát a Nevelési Tanácsadóban, vagy a Tanulási Képességet Vizsgáló Bizottságnál. A javaslatok alapján a gyermek gyámjával és a gyermek szülőjével együttesen választják ki a gyermek számára a legmegfelelőbb iskolatípust. A gyermeket az iskolakezdésre fel kell készíteni, ami nevelőjének a feladata. Az iskolai előkészületekbe a gyermeket be kell vonni. Kisiskolás korú gyermeket el kell kísérni és érte kell menni. A gyermek tanulmányi lemaradásának, nehézségeinek megszüntetése, segítése a lakásotthoni nevelő és fejlesztő pedagógus feladata, egyéni foglalkozásokkal, korrepetálásokkal, szükség esetén külső szakember bevonásával. A tehetséges gyermekek képességeinek felismeréséhez és kibontakozásához segítséget kell adni. Ennek személyi, tárgyi feltételeit meg kell teremtenünk az ellátmány és a családi pótlék felhasználásával.

II.6. A szakmai program gyakorlati megvalósulásának lépései

II.6.1. A bekerülés feltételei

A gyermekvédelmi szakellátásba kerülést hatósági intézkedés előzi meg. A nevelésbe vételt gyámhivatali határozat alapozza meg. Ideiglenes hatályú elhelyezést kezdeményezhet a gyámhatóság, a rendőrség, az idegenrendészeti hatóság, a menekültügyi hatóság, az ügyészség, a bíróság, a büntetés-végrehajtási intézet parancsnoksága.

Átmeneti gondozás - legfeljebb 3 napra, rendőrségi jegyzőkönyv alapján - lehetséges. A lakásotthonok folyamatos munkarend szerint működő bentlakásos gyermekintézmények, amelyek a gyermekvédelmi szakellátás keretében a gondozott gyermek/ fiatal felnőtt számára alaptevékenységként biztosítják az otthont nyújtó ellátást. A gyermekotthoni szakmai egységhez tartozó 4 lakásotthon a megye északi-északkeleti részén helyezkedik el, az infrastruktúra jónak mondható.

II.6.2. A gyermekek fogadása

A gyermekek számára a lakásotthonban való fogadtatás meghatározó élmény. A lakásotthonba kerülés a családtól, megszokott környezettől való megválás súlyos trauma a gyermek számára.

A gyermeket bekerülésekor lehetőség szerint a lakásotthon nevelője fogadja. Viselkedése, gesztusai legyenek nyugodtak, egyszerűek, érthetőek. Adjon tájékoztatást az intézményről, mutassa be az új lakót a társaknak. Járják be együtt az otthont, kerüljön bemutatásra gyermek leendő szobája. Ismertesse a szokásos napirendet, a házirendet, az elvárható viselkedés szabályait, a kapcsolattartás lehetőségeit. Keressen olyan gyermek társat, akire rábízhatja az új lakót, aki segíteni fogja a tájékozódásban, az első napok bizonytalanságában. A gyermek a saját ütemében, fokozatosan ismerkedjen meg a lakásotthon, valamint a település életével. Mindenképpen olyan légkörre van szüksége, amely lehetővé teszi, hogy biztonságra leljen, nem csak meleg, barátságos, hanem stabil környezetre is, ahol megtalálja „kapaszzkodóit”, amelyek segítik, hogy kiismerje magát. Amennyiben tudjuk, megkérjük a szülőt, hogy a gyermek saját tárgyait hozza magával a bekerüléskor, mert ez is segíti a fokozatos beilleszkedést. A testvéreket igyekszünk együttesen elhelyezni. Nagyon fontos, hogy a gyermekről minél több előzetes információnk legyen, így jobban tudjuk segíteni a beilleszkedést.

A gyermek befogadásáról a gyermekvédelmi ügyintéző értesíti:

- a beutaló szervet,
- a Szakszolgálatot,
- az illetékes gyermekjóléti központot,
- a gyermek törvényes képviselőjét,
- a vérszerinti szülőt,
- pártfogói felügyelet alatt álló gyermek pártfogó felügyelőjét.

II.6.3. Gondozás, nevelés

A gyermekotthoni nevelés metodikai alapelvei három csoportba sorolhatóak:

Az alapfeladatok megvalósításának metodikai alapelvei:

- Az otthonosság megteremtésének elve.
- A közösségi támogatás által való nevelés elve.
- Az egyéni különbség figyelembevételének elve.
- A demokratizmus elve.
- A nyitottság elve.
-

A gyermekekkel és fiatalokkal kapcsolatos teendők metodikai alapelvei:

- A korrekciós nevelés elve.
- A kommunikációs és kapcsolatkézség fejlesztésének elve.

- A motivációk fejlesztésének elve.
- Az alkotás, önmegvalósítás kibontakoztatásának elve.
- A nevelési szolgáltatások közé tartozik a tanulás segítése is.
-

A nevelő szervezet folyamatos tovább fejlesztésének alapelvei:

- A gyermekotthoni szakmai egység lakásotthonainak működési feltételei fejlesztésének elve.
- A csoport-folyamatok nyomon követésének elve.
- Az egyes gyermekek és fiatalok nevelési körülményei fejlesztésének elve.

Alapfeladataink megvalósításának főbb módszerei:

- A nyílt, őszinte biztonságos légkör megteremtése.
- Fizikai és lelki biztonság nyújtása.
- Maximális és folyamatos figyelem a neveltekre és igényeikre.
- Az egyéni segítségnyújtás módszerének alkalmazása.
- Folyamatos kommunikáció és kapcsolattartás a gyermekekkel, fiatal felnőttekkel, dolgozókkal, szülőkkel, társintézményekkel (iskola, orvos, rendőrség, gyermekjóléti központ, gyámhatóság és a fenntartóval stb.)
- Partneri kapcsolat kialakítása.
- Tapintatos irányítás.

A gyermekekkel és fiatal felnőttekkel kapcsolatos teendők főbb módszerei:

- Folyamatos tájékoztatás, ismeretnyújtás.
- Egyéni és csoportos beszélgetések.
- Viták, vitafórumok.
- Felvilágosító előadások.
- Tiszta, világos, teljesíthető elvárások kitűzése.
- A napi életgyakorlat célszerű megszervezése (életkori sajátosságok, egyéni szükségletek figyelembe vétele).
- Hatékony konfliktuskezelés módszereinek elsajátítása.
- Mediációs módszer megajánlása.
- Dráma-pedagógiai eszközök, gyakorlatok alkalmazása.
- Pszicho-drámai eszközök, módszerek alkalmazása.
- Szerepjátékok, helyzetgyakorlatok.
- Jártasságok szerzése, készségek fejlesztése a mindennapi élethelyzetek terén.
- A gyermekek és fiatalok általános állapotának, hangulatának, kapcsolatainak, tartózkodási helyének folyamatos nyomon követése.
- A felelősség felvállalására nevelés.

Helytelen, egészséget károsító magatartás megakadályozására törekszünk. E munkánk során a prevencióra helyezük a hangsúlyt (felvilágosítás, meggyőzés, személyes példaadás).

A gondozás-nevelés során a gyermekek és fiatal felnőttek emberi méltóságát minden munkatársnak a legszélsőségesebb esetekben is tiszteletben kell tartania. Az emberi méltóság tiszteletben tartásához a gyermeknek joga van a bántalmazással - fizikai, szexuális vagy lelki erőszakkal -, az elhanyagolással és az információs ártalommal szembeni védelemhez. A gyermek nem vehető alá kegyetlen, embertelen, megalázó testi fenyegetésnek, büntetésnek vagy bánásmódnak.

A gyermekotthonban igénybevett és alkalmazott személyiségkorrekciós módszerek:

- Biztonság- és állandóságérzet kialakítása.
- A gyermek és fiatal felnőtt életkorához, szükségleteihez igazodó napirend és házirend betartatása.
- Társas kapcsolatok kiépítése, a meglévő kapcsolatok ápolása.
- Helytelen szokások gátlása, helyes szokások kialakítása, begyakoroltatása.
- Motivációs szint emelése.
- Pozitív példaadás, társak, felnőttek által.
- Egyéni- és csoportterápia (pszichológus, pszichiáter).
- Drámapedagógiai és drámapszichológiai eszközök alkalmazása.
- Pozitív énkép kialakítása – helyes önismeretre való törekvés.
- Frustrációs és toleranciaszint emelése.
- Konfliktus kezelés módozatainak elsajátítása.
- Identitás elfogadása.

Tanulást segítő módszerek:

- kislépésekben való haladás,
- differenciált fejlesztés,
- felzárkóztatás,
- tantárgyi korrekció,
- korrepetálás,
- egyéni segítségnyújtás,
- tehetséggondozás,
- fejlesztőpedagógiai eszközök, módszerek alkalmazása.

Települések programjai

A gyermekeket és fiatalokat meg kell tanítani arra, hogy éljenek a települések által kínált lehetőségekkel, kulturális és sport programokkal, aktívan vegyenek részt lakókörnyezetük életében.

Iskolák programjai

A köznevelési intézményben tanuló gyermekek és fiatalok vegyék igénybe az intézmények által nyújtott, és az érdeklődésüknek megfelelő délutáni szabadidős programokat (szakkörök, sportköri foglalkozások, iskolai rendezvények, könyvtár).

Gyermekotthoni szakmai egység programjai

A gyermekotthoni szakmai egység a fenti lehetőségeken túl kínál kézműves, játszóházi, természetjáró, drámapedagógiai és sportfoglalkozásokat. Az intézmény szervez közös színház, koncertlátogatásokat, kirándulásokat illetve a FICE rendezvényein biztosítja a részvételt a növendékeknek. Nagyobb ünnepeink méltó megtartása mellett törekszünk a néphagyományhoz kötődő ünnepek beépítésére a lakásotthonok életébe. Immár hagyományként megtartjuk a farsangot, a „Mi hetünk”- a gyermekvédelmisek hete” rendezvénysorozatot, részt veszünk az intézmény által minden évben megrendezésre kerülő „Ki mit tud?”-on, valamint a szponzorunk által megtartott Mikulás napon. Évszakonként játszóházat tartunk, és negyedévente otthongyűlést. Minden évben az őszi hónapok során nyílt napot tartunk, ide várjuk az összes szakembert, hozzátartozót, aki a gyermekek életét segítheti.

A szünidőben a gyermekek számára több napos szabadidős programokat és különböző célú táborokat szervezünk. Az Árvácska Alapítvány által működtetett komáromi nyaralóban nyaranta egy hetet biztosítunk a lakásotthoni közösségeknek.

Lakásotthonok programjai

A lakásotthonok kialakítják saját szabadidős programjaikat, melyek jó alapul szolgálnak a közösséggé váláshoz. A hét közbeni, a hétvégi illetve a szünidei szabadidő hasznos eltöltése céljából szervezett programok maximálisan kell, hogy illeszkedjenek az ott élő gyermekek igényeihez. Így ünnepek közé tartoznak a születés-, és névnapok, Húsvét, Karácsony, Gyermeknap stb. Hosszútávon hagyományteremtő programok beiktatása is célszerű.

II.6.4. Élet a lakásotthonokban

A lakásotthonok életét úgy kell megszerveznünk - a gyermekek és fiatal felnőttek életkori sajátosságait és egyéni szükségleteit figyelembe véve -, hogy otthonosságot, nyugalmat és biztonságot nyújtsunk számukra.

Napirend

A lakásotthonban a gyermekek, és fiatal felnőttek napirendjének összeállításakor figyelembe kell venni az életkori sajátosságokat, egyéni szükségleteket. Cél a megfelelő életritmus kialakítása, a fejlődéshez szükséges terápiás légkör megteremtése. A tevékenységek, a feladatok szabályos ismétlődésének az a célja, hogy a gyermekek számára az időbeosztás szokássá váljon, és előre tudják, mi fog történni velük az adott napon, így biztonságban érezhetik magukat, ami az ő esetükben rendkívül fontos. A heti-, és napirend feladatvégzése során a gyermekeknek meg kell tanulniuk a testi gondozás, étkezés, tanulás, pihenés és munka módjait. A napirendnek hozzá kell járulnia ahhoz, hogy a gyermekek egészséges fejlődéséhez szükséges biológiai és pszichológiai feltételeket megteremtse. Biztosítani kell a gyermekek gazdag, változatos tevékenységét, életkornak és szükségleteknek megfelelő változását. A napirend rugalmas, így lehetőség van az előre nem tervezett események beillesztésére. A gyermekek életkorából, a fiatalok életmódjából is adódó alvásigény kielégítését, és azt, hogy a hálólhelyiségekben egymás nyugalma ne zavarják, biztosítani kell. A kötetlen szabadidő lehetőségét igény szerint garantáljuk.

Önkiszolgáló tevékenységek

Az önkiszolgálásnál feladatul tűzzük ki a gyermekek/fiatalok számára, hogy életkor és a képességek szerint önkéntes alapon vegyék ki részüket az alábbi tevékenységekből, a fokozatosság elvét betartva:

- Ágyazás: 12 éves korban segítséggel, felette önállóan napi rendszerességgel.
- Huzatolás: kéthetente, az ágyruha mosása automata mosógéppel történjen.
- Rendrakás: Napi rendszerességgel szekrények, fiókok. A ruhák évszakonként, fajtánként (fehérnemű, iskolai, otthoni, alkalmi) polconként elkülönítve. Szobák takarítása: délutáni, esti órákban (porszívózás, szemét kivétel, törölgetés).
- Takarítás: Napi beosztás szerint – a napi felelős végzi (folyosók, közös helyiségek, nappali, fürdő, WC, konyha) 12 éves korig segítséggel, 12 éves kor fölött önállóan. A tisztítószerek és vegyszerek használatára, adagolására a gyermeket és fiatal felnőttet meg kell tanítani, állandó felnőtt ellenőrzése mellett. A takarítás során használt vízköoldót, és a fertőtlenítéshez használt mérgező anyagokat csak felnőtt kezelheti. Dugulás-elhárítás – havi egy alkalommal (sósavazás) a prevenció jegyében történjen. A vegyszereket, mérgező anyagokat gyerekektől elzárt helyen kell tartani.

- A lakásotthon környezetének rendbe tétele, takarítása szintén minden növendék feladata. A kiskert ápolása, udvar rendezése, kert, gyümölcsös stb. gondozásának igényét ki kell alakítanunk.
- Ételkészítés: az életkor figyelembevételével, a fokozatosság elvét betartva – kb. 16-18 éves korára jusson el a teljes önállóságig. A gyermekek kapcsolódjanak be a reggeli, ebéd, vacsora készítésébe. Utógondozói ellátottak végezzék önállóan ezeket a feladatokat. Az uzsonna, tízórai elkészítése, az asztal megterítése, a mosogatás és a konyha rendbe tétele az úgynevezett konyhai szolgálatos feladata. Utógondozói ellátott maga végzi el. A helyes és ízléses terítést minden gyermeknek el kell sajátítania. A hétfégi, születésnap, névnap sütemény készítés célja is elsősorban a helyes családi életre nevelést szolgálja. Az utógondozói ellátott rendelkezzen saját receptgyűjteménnyel és kellő jártassággal az ételek elkészítése és tálalása terén. Legyen képes a gazdaságosság szempontját is figyelembe venni.

Csoportgazdálkodás:

A lakásotthonokban (az intézmény gazdálkodási rendje szerint) önálló csoportgazdálkodás folyik, a csoport számára rendelkezésre bocsátott havi ellátmányból.

A gazdálkodási tevékenységbe, tervezésbe a gyermekeket be kell vonnunk, hogy alkalmassá váljanak majd saját háztartásuk vezetésére.

Így közösen végzett tevékenység kell, hogy legyen:

- a minden napos bevásárlás,
- a havi ellátmány beosztása (Mire mennyi jut? Mire mennyit költhetünk?),
- a havi maradvány céljának meghatározása (lehetőség arra, hogy közösen elkölthessék).

Meg kell tanítanunk a gyermekeket az energiák takarékos felhasználására. A csoportgazdálkodásért elsősorban a lakásotthon nevelője a felelős, illetve az a gyermekfelügyelő, aki a gazdálkodással foglalkozik.

Ruházat karbantartása – Vásárlása:

Felelős: a fenti teendővel megbízott gyermekfelügyelő. Cél a törvényi előírásnak megfelelő ruházat biztosítása, illetve pótlása. A vásárlások során a gyermekek igényét, ízlését figyelembe kell venni! Körülbelül 12 éves korig felnőtt segítségével közösen vásárolnak. Egyéni fejlettséget és a fokozatosság elvét betartva – kezdetben csak kisösszegű vásárlásokat elvégezve, később a teljes összeg elköltését önállóan kell végezniük. A törvényi előírás szerinti ruházat megléte esetén, és ha az elhasználódás nem indokolja újabb ruhanemű vásárlását, akkor az önálló életre felkészülés céljára is használható (lakástextil, ágyneműgarnitúra, paplan, párna, pléd stb.), feltéve, ha a csoportgazdálkodás ezt lehetővé teszi. A ruházat karbantartása, varrása, átalakítása, gondozása (vasalás) közös tevékenység, melyben a gyermekeknek életkoruknak megfelelően részt kell venniük. A mosás előkészítésében, a ruházat színek szerinti szétválogatásában, a mosószer adagolásában, mosásban, teregetésben a gyermekek vegyenek részt. Szokjanak hozzá a fehérnemű, napi, kézzel történő mosásához is. A lakásotthonban élő fiatal felnőttek ezeket a tevékenységeket teljes önállósággal kötelesek elvégezni.

A személyi higiéné biztosítása

A személyi higiéne fontosságára a kezdetektől tudatosan neveljük a gyermekeket. Az ehhez szükséges tisztálkodási, testápolási szerekről és textíliákról a lakásotthonok – az ezzel a feladattal megbízott kolléga által - gondoskodnak.

Magántulajdon védelme:

Az intézmény minden gondozott gyermek számára biztosít zárható szekrényt, ahol személyes tulajdonú tárgyakat, ruházatukat tárolják. Az értékesebb (kisebb) tárgyakat az otthon trezorjában helyezhetik el a gyermekek. A nagyobb értékeket - takaréklevelet, betétkönyvet a fiatal felnőtt saját felelősségére maga őrzi, vagy őriztetí. Személyes, írásbeli kérésre a lakásotthon nevelője a ház trezorjában megőrizheti. Ez esetben mindkét fél felelősséget vállal az értékmegőrzésben.

Zsebpénzellátás:

Minden gyermek havonta a törvényben meghatározott összegű zsebpénzt kapja, melynek havi összege, nem lehet kevesebb az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének:

- 5 %-nál a 3-10 éves,
- 13 %-nál a 10-14 éves,
- 18 %-nál a 14 év feletti gyermek esetében.

A zsebpénz felhasználásáról maga dönt a gyermek/fiatal, az összeget tetszés szerinti részletekben veheti fel. A felhasználásról zsebpénz-nyilvántartást vezetünk. Ezen aláírásukkal igazolják a pénz átvételét. A zsebpénz kezelő és a gyermek minden évben megállapodást kötnek a felhasználás módjáról. Ha a fiatal felnőtt ellátásához zsebpénz biztosítása szükséges, ez nem lehet kevesebb a 15/1998.(IV.30.) NM rendelet 82.§. (1) bekezdés c) pontjában meghatározott mértéknél.

Jutalmazás - büntetés:

A házirend által megállapított magatartásszabályok csak akkor nyerik el értelmüket, ha a gondozott gyermekek és fiatal felnőttek tudják, hogy milyen teljesítmény érdemel jutalmat, valamint, hogy a szabályok megszegése milyen következménnyel jár.

A lakásotthonokban élő gyermekek túlnyomó része önértékelési zavarban szenved. Életük előző szakaszában elszenvedett kudarcélmények sorozata miatt negatívan értékelik önmagukat, teljesítményüket, negatív énkép alakult ki önmagukról. Ezért nagyon fontos, hogy minden mozzanat, aprócska teljesítmény felé pozitív megerősítéssel forduljunk. Így érhetjük el, hogy egyre nagyobb és nagyobb teljesítményre legyenek képesek és az eredeti negatív énképből kibillenve, pozitív önértékelés alakuljon ki náluk. A gondozó-nevelő tevékenységünk során a büntetés elkerülésére törekszünk. Egyértelmű szabályokkal jelöljük ki a korlátokat, melyek egyben támaszul is szolgálnak.

A büntetés elkerülésének eszköze a fegyelmezés is, mert:

- A fegyelmezés célja, hogy segítsen gyermeknek, fiatalnak az önfegyelem, az önértékelés a felelősség és a rendszeret megtanulásában, a büntetés célja pedig a megtorlás.
- A fegyelmezés tanít, irányít, a büntetés kényszerít, szankciókat alkalmaz.
- A fegyelmezés a megelőzés eszköze, a jövőre irányul, hogy a gyermek és a fiatal a legközelebbi szituációban már tudja, hogy milyen viselkedést várnak el tőle, míg a büntetés csak megszünteti a helytelen viselkedést, új mintát nem ad.

A jutalmazás eszközrendszere:

- szóbeli elismerés (pl. közösségi munka, jó érdemjegy stb.),

- szóbeli, írásbeli dicséret,
- jutalom,
- tárgyasult jutalom,
- pluszjuttatás (pl. kimenő, eltávozás hosszabb ideig).

A lakásotthonok saját keretükből tárgyi jutalmat biztosíthatnak.

A lakásotthonok szakmai teamje valamint az igazgatóság félévente, évente a kimagaslóan teljesítő gyermekeket tárgyi jutalomban részesítheti, egyéni elbírálás alapján.

A fegyelmezés eszközszerkezete:

Személyes elbeszélgetés – nevelő, gyermekotthon vezető, intézményvezető-helyettes, intézményvezető.

Szóbeli figyelmeztetés – az előző fokozatokat betartva.

Írásbeli figyelmeztetés – az előző fokozatokat betartva.

Kedvezmények megvonása: pl.: kiskorúak esetén esti kimenő, hétfégyi disco.

Fegyelmezést von maga után a következő magatartási szabályok megszegése:

- engedély nélküli eltávozás,
- alkoholfogyasztás,
- magántulajdon megsértése,
- kiszabott feladat el nem végzése,
- tiszteletlen beszéd társakkal és felnőttekkel szemben,
- bántalmazás,
- a környezet rongálása.

Családokkal, rokonokkal, barátokkal való kapcsolattartás:

A kapcsolattartásra jogosult és a gondozott gyermek kapcsolattartását a gyámhivatal határozata alapozza meg. A lakásotthon feladata, hogy elősegítse a gondozott gyermek folyamatos kapcsolattartását hozzátartozóival.

A kapcsolattartás formái:

- a gondozott gyermek meglátogatása tartózkodási helyén, továbbá alkalmanként legfeljebb két napra történő elvitele (folyamatos kapcsolattartás),
- a gondozott gyermek szabadságra történő elvitele (időszakos kapcsolattartás),
- levelezés,
- telefon kapcsolat,
- ajándékozás, csomagküldés.

Gyermekeink és fiatal felnőtteink számára döntő fontossággal bír a vérszerinti kapcsolatok megléte, ápolása. Olyan motiváló erővel hat, hogy van kinek teljesíteni, örömet szerezni, hogy pedagógiai munkánkban nélkülözhetetlennek tartjuk. Akinek nincs szülői kapcsolata ott egyéb rokonok, ismerősök, segítők felkutatására törekszünk. A családról kapott információk segítik nevelési célkitűzéseink elérését, egyéni fejlesztési programjaink elkészítését. Értelmezhetőbbé válik az ellátottak magatartási és viselkedési problémája. A folyamatos és időszakos kapcsolattartás tapasztalatait kiértékeljük, ezekről beszámolunk a gyámhivatal, illetve a gyermekjóléti központ munkatársának. Az információ-áramlás folyamatossá tételével is segítjük növendékeinket abban, hogy minél rövidebb időn belül sikerüljön visszakerülniük családjukba. A kapcsolat ápolásához telefonos, internetes, levél útján való kapcsolat, és személyes találkozások állnak rendelkezésre.

Gondoskodunk arról, hogy (hozzátartozó, illetve a gondozott gyermek kérésére indokolt esetben) a gyermeket a hozzátartozóhoz el- és visszakísérjük.

A szülővel való kapcsolattartást elő kell segíteni abban az esetben is, ha a szülő előzetes letartóztatásban van, vagy szabadságvesztés büntetését tölti, feltéve, hogy ez megfelel a gyámhivatal döntésének. A látogatások alkalmával a lakásotthon gondoskodik (házirendjének megfelelően) a kulturált és zavartalan együttlét körülményeinek biztosításáról.

A levelezés és telefonkapcsolat során biztosítjuk a levéltitokhoz, a magántitokhoz való jogot.

A gondozott gyermek és a hozzátartozó kapcsolattartásának alakulásáról a szülőnek az ellátást nyújtóval való együttműködéséről a lakásotthon rendszeresen – de legalább félévente – írásban tájékoztatja a gyámhivatalt. Jelzi, ha a hozzátartozó a kapcsolattartás során a gondozott gyermek személyiségfejlődését hátrányosan befolyásolja, illetve ha kapcsolattartási jogával a gondozott gyermek vagy az ellátást nyújtó sérelmére visszaél.

A gondozott gyermek és családja közötti kapcsolat ápolása, a családnak a gyermek visszafogadására alkalmassá tétele érdekében a lakásotthon nevelője együttműködik az illetékes gyermekjóléti központ esztendőszereivel. A családgondozást az egyéni elhelyezési terv szerint kell végezni. A nevelő a gyermekvédelmi gyámmal együtt 30 napon belül - befogadást követően - személyesen felkeresi a gyermek egyéni elhelyezési tervében megjelölt szülőt, vagy más hozzátartozót, valamint az illetékes gyermekjóléti központot.

A nevelő feladata a gyermekvédelmi gyámmal együttműködve:

- A gondozott gyermek és családja közötti folyamatos és egymás elfogadására irányuló kapcsolat elősegítése, szükség esetén javaslatétel a kapcsolattartás formájának, helyszínének és időtartamának megváltoztatására.
- A gondozott gyermek felkészítése a családdal való találkozásra, szükség esetén, a gyermeknek a kapcsolattartás helyszínére kísérése, és ha a gyermek és a szülő közötti kapcsolat helyreállításához szükséges, a találkozáson való részvétel.
- Az okok mielőbbi felderítése, és azoknak a gondozott gyermekkel való közlése, ha a szülő nem jelentkezik a szokásos módon és időben.
- A gondozott gyermek felkészítése a családba történő visszakerülésre.
- A hazakerülést követő teendők és életvitel – a gondozott gyermekkel és szülőkkel közös megtervezése.

A lakásotthonban elősegítjük a baráti kapcsolatok ápolását. A kapcsolattartás részletes szabályait a Kapcsolattartási szabályzat tartalmazza. Utógondozói ellátásban részesülő fiatal felnőtt kapcsolatainak ápolása, fenntartása a fiatal feladata és kötelezettsége. A szakmai közösség folyamatos tanácsokkal, információkkal segíti a kapcsolatok ápolását. Ennek előnyeiről – hátrányairól a felnőtt ellátóval folyamatosan kommunikálni kell.

Személyiség-fejlesztés

A mindennapi gyermekellátás és nevelés általánosan fejlesztő erejű szocializációs mechanizmus. Szükség szerint, de hetente mindenképp egyéni és csoportbeszélgetéseket tartunk a gyermekekkel. Ilyenkor kerülnek feldolgozásra a velük történetek és az élethelyzetükből eredően bennük felgyülemlett gondolatok, fájdalmak, dilemmák, félelmek, bizonytalanságok, problémák oldása. A megfigyelési időszakban, olyan élményekben, szituációkban részesítjük a gyermekeket, amelyekben megtapasztalhatjuk, hogy mire képesek. A gyermekek ismereteinek, képességeinek és készségeinek széles skáláját átfogó foglalkozásokat tartunk, melyek az önértékelés, önbecsülés, ön-, és társismeret, kommunikáció, döntéshozatal, konfliktus-, és stressz kezelés területeit foglalják magukba. Ehhez a fejlesztőpedagógus, a pszichológus, a gyermekotthon vezető és külső szakemberek meghívásával teremtünk lehetőséget. A gyermekeket érő intenzív és célzott fejlesztő ráhatás

előkészített és megtervezett keretek között zajlik. A társadalmi szerepkészletek kulturális kommunikációs és viselkedési mintázatainak elsajátíttatását témafeldolgozó tematikus foglalkozásokkal segítjük.

A fiatalokkal – élményfeldolgozó, ismeretmegosztó, gondolatébresztő, tanácsadó célzattal – beszélgetéseket, foglalkozásokat tartunk.

Munkánk során a gyermekeket olyan személyiség-és magatartásfejlesztő programokkal (pl. kirándulás), játékokkal (pl. akadályverseny, sportvetélkedő), foglalkozásokkal (pl. kézműves foglalkozások) igyekszünk lekötni, ahol megismerhetik egymást, baráti érzelmek alakulhatnak ki közöttük, a nagyobbak felelősséget érezhetnek a kisebbek iránt. A sikeres helyzetmegoldásokat, kiemelkedő teljesítményeket, érdemi problémakezeléseket, a jelentős magatartási változásokat észrevételezzük, jutalmazzuk.

A csoport változásait folyamatosan figyelni kell, ha valamely gyermek kirekesztésének, izolációjának előjelei mutatkoznak, a felnőtteknek azonnal közbe kell lépni. Segítséget kell nyújtani annak a gyermeknek, akinek helyzete megínog. Olyan feladatok adásával juttatjuk sikerhelyzetbe, melyek elvégzésével a társai előtt nőhet az elismertsége.

A konfliktusos összeütközések elmérgesedésének elejét vesszük idejében történt beavatkozással. A lakásotthonban felmerülő érdekellentétek, nézeteltérések és konfliktusok szituációit olyan gyakorlati lehetőségként értelmezzük, ahol nagyszerű alkalom nyílik az erőszakmentes, kölcsönös megalégedést kiváltó konfliktus megoldási módszerek és technikák átadására. A bántalmazástól a gyermeket határozott magatartással, biztonsági intézkedésekkel meg kell óvni.

Szabad vallásgyakorlás

Megismerjük a gyermek (és szülő) vallásgyakorlással, vallásoktatással kapcsolatos igényeit. A gyermek vallásgyakorlásának kérdésében a szülő álláspontja, vallási hovatartozása mérvadó. A szükségletként megfogalmazódó vallási élet gyakorlását, a hit- és vallásoktatás igénybevételét tevőleges közreműködéssel támogatjuk. A lakásotthon lehetőséget nyújt arra, hogy a gyermek szabadon gyakorolhassa vallását, vallási szokásait, ünnepeit átélhesse, hit- és vallásoktatáson vehessen részt, vallási szervezetének találkozóin, rendezvényein megjelenhessen stb.

Nemzetiségi, etnikai hovatartozás

A nemzetiségi társadalom kulturális és népi tradícióinak elemeibe, értékeibe, a helybeli hagyományokba bevezetjük a gyermekeket. A nevelőközösség tervezésében, szervezésében, irányításában, és a gyermekek érdeklődéséből, aktivitásából, tevékenységéből építkezve a népi ünnepkör fontosabb szokásait, hagyományait feleleveníti és ápolja a gyermekközösség. A nemzethez tartozás és a hazaszeretet jelképeit, szimbólumait, rítusait a gyermekekkel megismertetjük és értelmezzük. A gyermekek nemzetiségi, etnikai hovatartozása szabad választás, önkéntes vállalás a lakásotthonban. Bátorítjuk, elősegítjük, támogatjuk, hogy a nemzeti vagy etnikai kisebbséghez tartozó – magát valamely népcsoport tagjának valló, vagy a szülő nyilatkozata alapján oda tartozó – gyermek megőrizze kisebbségi önazonosságát, ápolja hagyományait, hozzájuthasson a kisebbségi kulturális értékekhez.

Az élettörténet feltárása és megörökítése

Segítünk abban, hogy a gyermek ismerje saját gyermekkorát, élettörténetét, a nevelésbe vétel előzményeit, a gyermekvédelmi gondoskodás alatt vele történeteket.

Élettörténet könyvet vezetünk a gyermekkel közösen, mely megörökíti a gyermek életének eseményeit, tartalmazza a fontos dátumokat, adatokat, a jelentős események kapcsán

feljegyzett gondolatokat, érzéseket, az emlékezetes programok (pl. nyári tábor) rövid összegző leírását. A gyermekről időszakonként, évente több alkalommal, különösen a gyermek életének jelentős, emlékezetes eseményeihez kötődően fényképet készít a lakásotthon, amit a gyermeknek átadunk.

Nemi önazonosságra és szerepvállalásra nevelés

A fiatalok felkészítést kapnak a nemi élet területén jelentkező társadalmi veszélyek ismeretére, azok lehetséges megelőzésére. A nemi és szexuális magatartáskultúra megismertetésére, a felkészítő, figyelemfelkeltő jellegű ismeretek, információk átadására csoportfoglalkozások, tematikus beszélgetések keretében is sor kerül. A felvilágosító foglalkozássorozat megtartására a saját szakembereinken kívül felkérjük a védőnőket, orvosokat. A nemi önazonosságot érintő, rendellenes szexuális aktivitásban megmutatkozó fejlődési zavarok kezelése körültekintő, ugyanakkor diszkrét szakértői vizsgálatot és terápiát igényel.

Lelki, érzelmi támasznyújtás

A gyermekkel – életkora és személyiségi állapota szerinti mélységben és módon – célirányos beszélgetéseket folytatunk azzal a szándékkal, hogy a gyermek ismerje, megérthesse, jelenleg miért nem lakhat együtt a szüleivel, mi az oka annak, hogy lakásotthonba került, nevelésbe vétele, gondozási helyzete mit jelent, milyen következményeket eredményez, előreláthatólag mennyi ideig tart a lakásotthoni elhelyezése, ez kiktől és milyen feltételektől, tényezőktől függ. Alkalmazzuk az értő figyelem, a gyakori metakommunikatív megerősítés, a helyzetmegértés és jövőtervezés segítő eszközeit. A gyermekek és fiatal felnőttek mindennapjai során érzékeltetjük az érzelmi közelséget és elfogadást, az óvó-védelmező hozzáállást, a segítő szándékot, az érdeklődést. Elegendő időt és erőfeszítést szánunk a kizárólag páros – felnőtt-gyermek – helyzetekben átadható figyelemre és odaadásra, törődésre.

Pszichés problémák terápiaja

Teljes odaadással bízunk a lakásotthoni kollektíva a gyermekek személyiségfejlődési és életvezetési zavarainak reverzibilitásában, abban, hogy felnőttkori életesélyeik növelésében, későbbi életszínvonaluk emelésében sorsdöntő szerepet vállalhatnak. Törekszünk a gyermekek pszichés fejlődésének problémáit minél pontosabban látni, felfedezni, s a kiváltó háttértényezőket, a feltételezhető ok-okozati összefüggéseket megérteni. Valamennyi sérült, megbántott gyermek a történetek, sérelmek feldolgozásához, az érzelmi biztonságérzet visszanyeréséhez erőt meríthet a szakszemélyzet törődéséből, kitüntetett odafigyeléséből, kedvességéből.

A lakásotthonba helyezés traumás veszteségei: az önbecsülés és kontrollérzet sérülése, a gyermekvédelmi beavatkozás stigmatizációja, a gyermek kényszerű elhelyezése otthonából, kiszolgáltatottság érzés, elszakadás a megszokott környezettől, személyektől, normáktól stb. meggyászolásában támaszt nyújtunk a gyermekeknek (és szüleiknek). Az előéletében bántalmazásnak kitett gyermekeket haladéktalanul hozzásegítjük a történetek érzelmi tartalmú feldolgozásához, és a következményes ártalmak csökkentéséhez. A gyermekek öngyilkossággal való fenyegetőzését minden esetben komolyan vesszük és a szükséges óvintézkedéseket haladéktalanul megtesszük (ügyeletes orvos, mentők hívása).

A figyelem-és tanulászavarral, impulzivitással, hiperaktivitással, észlelési és koordinációs nehézségekkel küzdő gyermek megkülönböztetett bánásmódban, figyelemben, nevelésben részesül. A hiperaktív gyermek gondozása, fejlesztése során bizonyos teendők és kommunikációs elemek a feladat végrehajtás, foglalkoztatás, irányítás, jutalmazás, büntetés,

változás előkészítés kapcsán nagyobb hangsúlyt kapnak. A gyermek motoros nyugtalanságának és tanulási zavarainak, gondjainak megértésében, tolerálásában és a megfelelő viszonyulási, reagálási mód kiválasztásában, illetve gyakorlásában segítséget nyújtunk a szülőknek, családtagoknak. Látens segítségkérő jelzésként, s ebből kifolyólag segítségnyújtást igénylő helyzetként értékeljük, ha a gyermek obszcén szavakat használ, hazudozást, lopást, agressziót, szexuális zaklatást, szexuális szabadosságot, szeméremszértlő magatartást követ el, csavarog, alkoholt és/vagy kábítószerrel foglalkozik. A személyiségzavarokat mutató (nehezen megközelíthető) gyermeket olyan tevékenységbe vonjuk be, ahol értékes, pozitív, kívánatos tulajdonságai megnyilvánulhatnak, dominálhatnak, ahol teljesítménye elismerést vált ki, amiben könnyen sikerélményhez (kompetenciaélményhez) juthat. Az engedély nélküli távozás, távolmaradás jelzéséhez, körülményeinek felderítéséhez, a gyermek felkutatásához előre meghatározott szempontokra kitérő eljárási rendet alkalmaz a lakásotthon. Az engedély nélkül eltávozott, vagy az előírt időben vissza nem térő (szökésben lévő) gyermeket a gyermekvédelmi gyám és a lakásotthon munkatársa – amennyiben a feltételezett tartózkodási helyéről információkkal rendelkezik – megkísérli visszaszállítani gondozási helyére.

Emellett a gyermek mihamarabbi felkutatása érdekében, amennyiben az érintett 14 éven aluli, vagy betegsége, fogyatékosága, pszichés problémái miatt különösen kiszolgáltatott helyzetbe került (mivel nem tud magáról gondoskodni, rosszul tájékozódik, veszélynek teheti ki magát stb.), haladéktalanul, egyéb esetben 24 órán belül a lakásotthon megpróbálja felkutatni, sikertelenség esetén a gyermekvédelmi ügyintéző felkéri az illetékes rendőri szervet eltűnt személy felkutatására (köröztetés elrendelése). A szökést az indítékok megértésével, a kompenzálására tett beavatkozásokkal kísérjük meg kezelni. Egyidejűleg lépéseket teszünk az esetleges traumás következmények feldolgozására. A szenvedélybetegségek kapcsán érintetté vált gyermek/ fiatal felnőtt felé kinyilvánítjuk segítő szándékunkat, ugyanakkor az erre felkészített szakember beszélgetéssorozatát folytat a gyermekkel, amelyben kitér a kiváltó okok feltárására, a megoldási alternatívák, kidolgozására, az értékrend, önismeret, önbecsülés megerősítésére, alternatív cselekvések választására, a kezelés, gyógy mód lehetőségeinek megismertetésére. A lakásotthon feltérképezi és bevonja a gyermekek pszichés ellátásába, gyógyításába a szűkebb és tágabb társadalmi környezetben fellelhető, elérhető intézmény- és szakemberhálózatot.

Családokkal való kapcsolattartás, szülői kompetencia növelése

Empátiával, a család intim szférájának tiszteletben tartásával a kívánt változtatási feladatok teljesíthetőségében bízó magatartással viszonyulunk a gyermek családjához, szüleikhez. A beutaló gyámhivatali határozatban feltüntetett, a gyermek védelmének és rehabilitációjának szolgálatában meghatározott kapcsolattartási rendelkezéseket betartja és betartatja a lakásotthon. A kapcsolattartásra jogosult szülővel, családtaggal éreztetjük, hogy döntően fontos szereplő a gyermek sorsának rendezésében. A szakember gárda szoros személyes segítő kapcsolatot épít ki és működtet a gyermekek családtagjaival. Tudatjuk a szülőkkel, hogy a segítők által nyújtott szolgáltatások mit takarnak, hol húzódnak a felelősség- és kompetenciahatárok, mi az, ami elvárható és számon kérhető. A gyermekeket és családjaikat megillető jogokról és lehetőségekről tájékoztatást adunk, a szülőkkel tisztázzuk a követelmények, elvárások és szabályok, érdek érvényesítés rendszerét is.

Tisztázzuk és meghatározzuk a szülővel, gyermekkel a kapcsolattartás célját és módját, a hozzá fűződő elvárásokat, majd a segítő szolgálatoknak e célkitűzések teljesülése érdekében teendő vállalásait. Segítjük a gyermekeket és szülőket abban, hogy a kapcsolattartás technikai jellegű kérdései egyértelműek és kiszámíthatóak legyenek a számukra. A lakásotthon olyan elfogadást sugározó helyszínt biztosít a családtagok, rokonok látogatásaihoz és a hosszabb

együttlétekhez, ahol kibontakozhatnak intim beszélgetések, és ahol lehetőség van a pszichés terhek, feszültségek oldására. A gyermek és családja közötti közvetlen információáramlást biztosítjuk, törekszünk arra, hogy minden lényeges információ, hír jusson el a gyermek helyzetéről, körülményeiről, változásairól, fejlődéséről, teljesítményéről a vérszerinti családhoz és viszont. A szülővel való kommunikációban egyszerűen, érthetően fogalmazva, hétköznapi nyelven fejezzük ki magunkat. A gyermek nevelésébe és fejlesztésébe a szülőt interaktív partnerként bevonjuk, vagyis tanácsaira, megállapításaira, megoldási elképzeléseire javaslatként gondolunk. A szülő segítségben részesül a lakásotthon nevelői közösségétől ahhoz, hogy gyermekét jobban megismerje, fejlődési szükségleteit, reakcióit, jelzéseit megértse, képessé váljon értő figyelemmel és erőszakmentes kommunikációval fordulni gyermeke felé, megfelelő elvárásokat támasszon gyermeke képességeivel kapcsolatosan, visszanyerje gyermeke elvesztett bizalmát, érdemben hozzájáruljon a gyermekét ért trauma feldolgozásához.

Rendszeres időközönként a családdal együtt áttekintjük a végzett feladatok eredményességét, átgondoljuk, mérlegeljük a módosítások szükségességét, majd kitűzzük az újabb célokat és teendőket. A vér szerinti családba visszahelyezés együttes elhatározásból, alapos tervezettséggel, fokozatosságot tartva kell, hogy történjen. A gyermek hazagondozásának végső fázisában a korábbinál is szorosabb pszichés-érzelmi támasznyújtás mellett kell a gyermeket családjába visszahelyezni.

II.6.5. Család- és utógondozás

A családi kapcsolatok ápolásának módja a gyámhivatali határozatban foglaltak alapján történik. A vérszerinti családdal a kapcsolatot a gyermekvédelmi gyám mellett a lakásotthon nevelője tartja. A család és a gyermek helyzetének jobb megismerése céljából családlátogatást végeznek. Folyamatosan figyelemmel kísérik az otthoni történéseket, kölcsönösen tájékoztatják egymást a változásokról. Kikérik a szülők véleményét az életpálya modell kialakítása során. A nevelő és a lakásotthoni dolgozók pontosan vezetik a kapcsolattartási naplót. A gyermekjóléti szolgálatok és központok munkatársaival együttműködnek a gyermek/ fiatal minél hamarabb történő hazakerülése érdekében.

A nevelésbe vétel megszűnése után – kivéve, ha a gyermeket örökbe fogadták – a gyámhivatal legalább egy év időtartamra elrendeli a gyermek és a fiatal felnőtt utógondozását feltéve, hogy az utógondozást a fiatal felnőtt maga is kéri.

Az utógondozás célja: hogy elősegítse a gyermek, illetve a fiatal felnőtt családi környezetébe való visszailleszkedését, önálló életének megkezdését. A gyermek utógondozását a gyermek lakóhelye szerinti gyermekjóléti szolgálat, a fiatal felnőtt utógondozását a gyermekotthon pedagógus munkatársai, a gyermekotthon vezetője és az utógondozó otthon munkatársa láthatja el. Az utógondozói munkába lehetőség szerint be kell vonni a társadalmi, egyházi szervezeteket, alapítványokat és önkéntes segítőket is.

A gyermekotthon vezető segítséget nyújt, a fiatal felnőtteknek az otthonteremtési támogatás iránti kérelem elkészítéséhez és benyújtásához. Munkáját az 1997. évi XXXI. törvény 25. §-a alapján végzi.

II.6.6. Távozás az otthonból

Ha a gyermek vagy fiatal felnőtt lakásotthoni elhelyezése megszűnik, a megszűnés okától függetlenül, fel kell készítenünk a lakásotthonról történő elszakadásra, családba történő visszatérésre, vagy az önálló élet megkezdésére. Mind a bekerülés, mind a távozás érzelmi válságot idézhet elő, ezért fontos foglalkoznunk vele. A távozást az ellátást megszüntető gyámhivatali határozat, vagy a nagykorúvá válás alapozza meg. A távozásra a csoportot fel kell készítenie a nevelőnek. A lakásotthonban eltöltött időszakot értékeljük, a gyermek/ fiatal életútját nyomon követő élettörténeti album alapján. Amennyiben szükséges segítünk jövője tervezésében. Ki kell alakítani azt a szokást, hogy rövid ünnepség keretében búcsúztassák el a gyermekek társukat, kisebb beszédekkel, tanácsokkal, útravaló jó kívánságokkal lássák el a hazakerülő vagy az önálló életet kezdő társukat. Kis értékű ajándékkal próbálják meg emlékeztetni az itt eltöltött időt. Az eltávozó gyermek vagy fiatal mindenképpen gyökeres változáson megy keresztül, élethelyzete megváltozik, de a lakásotthonban maradókat is fel kell készíteni társuk távozására. Ne érje őket az elbocsátás váratlanul, hanem őket is segíteni kell, hogy fel tudják dolgozni a bekövetkező eseményt. A hatékony és eredményes munka alapja, hogy a gyermeket, fiatalot az őt érintő kérdésbe és döntésbe bevonjuk, véleményét meghallgatva, érdekeit szem előtt tartva hozzuk meg azt a döntést, amely minden közreműködő fél lehetséges egyetértésével találkozhat.

III. Minőségbiztosítás

III.1. Jog- és érdekvédelem megvalósításának formái

III.1.1. Ellátottak esetében

A gyermek/ fiatal felnőtt jogait maximálisan figyelembe vesszük ellátásuk során. A jogok megismerése, gyakorlása érdekében heti és havi megbeszéléseket tartunk. Bevonjuk a gyermekeket az ellátásukba. Kikérjük véleményüket az ellátásuk minőségével kapcsolatban. Gyermekönkormányzatot működtetünk, melynek képviselőit saját maguk választják ki. Kéréseikkel, gondjaikkal fordulhatnak az őket gondozó felnőttekhez, a gyermekvédelmi gyámjukhoz, a gyermekotthon vezetőjéhez, az intézmény vezetőségéhez vagy a gyermekjogi képviselőhöz. A Gyermekönkormányzat és Érdek-képviselői Fórum hatékony működtetésére törekszünk. A demokratikus joggyakorlás lehetőségeinek kiszélesítése érdekében több alkalmat biztosítunk a szabad véleménynyilvánításra.

III.1.2. Szolgáltatást nyújtók esetében

A gyermekotthoni szakmai egység munkatársai közfeladatot ellátó személyek, akiknek személyiségi jogait a törvény is biztosítja. Minden munkatárs jogos elvárása, hogy megfelelő hangnemben beszéljenek vele, megadják a személyének, korának járó tiszteletet. Kéréseit figyelembe vegyék, teljesítsék a neveltek.

III.1.3. Eljárás a jogok védelme érdekében

A Gyvt. 11. § (1b) bekezdése értelmében „**A gyermekvédelmi szakellátást nyújtó intézményekben, nevelőszülői hálózatokban és javítóintézetekben ellátott gyermekek és fiatal felnőttek bántalmazási eseteinek kivizsgálására és kezelésére vonatkozó intézményi, fenntartói és ágazati módszertan**” (továbbiakban: Módszertan) alapján gyermekbántalmazás esetén annak jelzését követően az előírt Módszertani protokoll szerint járnak el az intéz-

mény szakemberei. Kötelező jelleggel azonnal biztonságba helyezzük, illetve meghallgatjuk a bántalmazott gyermeket. A gyermek törvényes képviselőjét (szülő, gyám, gyermekvédelmi gyám, helyettes gyermekvédelmi gyám) azonnal értesítjük. Kivételt képez a szakellátásban nevelkedő utógondozói ellátásban részesülő cselekvőképes fiatal felnőtt, mivel önjogúsága miatt nincs törvényes képviselője, így annak értesítésére nincs lehetőség. A szakellátásban élő cselekvőképtelensége okán gondnokság alatt álló utógondozói ellátásban részesülő fiatal felnőtt esetén a törvényes képviselőjét (gondnok, eseti gondnok, ideiglenes gondnok) szintén haladéktalanul értesítjük az esetről.

A Fenntartót a gyermekbántalmazás észlelésétől számított 8 órán belül telefonon, 24 órán belül írásban értesíti az Intézmény a Módszertan az 1. számú mellékletét képező Adatlap kitöltésével és megküldésével. Az adatlapot ezzel egyidejűleg a gyermekjogi képviselő részére is megküldi az Intézmény. Ezt követően belső vizsgálat lefolytatására kerül sor, amely a bántalmazás okát, körülményeit hivatott feltárni. A belső vizsgálat lefolytatásáról annak megkezdése előtt az érintet gyermek(ek)et tájékoztatjuk. Amennyiben szükséges, a megfelelő intézkedéseket megtesszük (pl. rendőrségi feljelentés, azonnali gondozási hely megváltoztatása, orvosi vizsgálat, kórházi ellátás, stb.) Ha az eset kapcsán orvosi ellátásra került sor, úgy az erről készült orvosi dokumentációt az Intézmény 15 munkanapon belül eljuttatja azt a gyermek egészségügyi alapellátójához.

A belső vizsgálat lefolytatására az észleléstől számított 10 munkanapon belül sor kerül, annak eredményéről írásban, Belső Vizsgálati Jelentés formájában tájékoztatjuk a Fenntartót. Abban az esetben, ha a megadott határidőn belül nincs mód a belső vizsgálat teljes körű lefolytatására, úgy a Fenntartót részjelentés formájában tájékoztatjuk a belső vizsgálat addig ismert eredményeiről, majd legkésőbb, az észleléstől számított 20. munkanapig elkészítjük a Belső Vizsgálati Jelentést, amit megküldünk a Fenntartó részére.

A gyermekbántalmazási esetek visszaszorítása érdekében a gyermekotthon lakásotthonaiban dolgozó munkavállalók számára a gyermekotthon vezetője negyedévenként ismételt tájékoztatást ad a Módszertanban foglaltakkal kapcsolatban és az eljárással kapcsolatban. Az ismétlődő tájékoztatás megvalósulását a munkavállalók aláírásukkal igazolják.

III.2. Kapcsolatrendszerünk

III.2.1. Külső intézményekkel való kapcsolattartás

A gyermekotthoni szakmai egység feladatainak ellátása érdekében folyamatos és szervezetszerű kapcsolatot tart:

- a fenntartóval,
- a gyámhivatalokkal,
- a szakszolgálattal,
- a települési önkormányzatokkal – szervezeteivel (sport, kulturális),
- a gyermekjóléti központokkal,
- az oktatási intézményekkel,
- az egészségügyi intézményekkel,
- rendőrséggel,
- a civil szféra képviselőivel – szponzori tevékenység,
- egyházakkal.

III.2.2. Intézményen belüli kapcsolattartás

A gyermekotthoni szakmai egység munkatársai együttműködnek a gyermekvédelmi gyámokkal, a segítő munkát végző munkatársakkal, így a fejlesztő pedagógussal, a pszichológussal, a gyermekotthon vezetőjével, és az intézmény vezetőjével.

III.3. Szolgáltatást nyújtók szakmai felkészültségének biztosítása

A lakásotthonokban végzett munka minden felnőttre nehéz feladatokat ró, súlyos pszichés megterhelésnek vannak kitéve. Annak érdekében, hogy a dolgozók érzelmi és pszichés terheltsége csökkenjen, szupervíziós összejöveteleket, esetmegbeszéléseket szervezünk, ahol az érintettek pszichológusok segítségével vitathatják meg a problémás kérdéseket és feldolgozhatják a megtörtént eseteket. Szociális továbbképzések keretében személyiségfejlesztő, kiégést megakadályozó tréningeken veszünk részt. Tapasztalatcserék útján biztosítjuk a szakmai megújulás lehetőségét. Munkánk hatékonyságát egyéni interjúk, felmérések, kérdőívek alapján értékeljük, a további tevékenységünket ezek alapján határozzuk meg. A szakmai továbblépés érdekében folyamatosan figyelemmel kísérjük a meghirdetett pályázatokat. Szakmai team munkában önálló programok kimunkálására törekszünk, amelyek lehetővé teszik a mentális-, praktikus-, önálló életet elősegítő ismeretek elsajátítását. Kiemelkedő hangsúlyt fektetünk a bűnmegelőzési programokra, amelyek lehetővé teszik, hogy a lakásotthonokban nevelkedő gyermekek elkerüljék az áldozattá vagy bűnelkövetővé válást.

III.4. A gyermekotthoni szakmai egység szolgáltatásáról szóló tájékoztatás helyi módja

A gyermekvédelmi gondoskodás igénybe vételekor tájékoztatást nyújtunk a gyermekeknek, szüleiknek, rokonainak, hogy milyen ellátást biztosítunk, milyen szolgáltatást, segítséget tudunk nyújtani a lakásotthoni elhelyezés idejére, az 1997. évi XXXI. Törvény 33 §.-a értelmében. Elmondjuk a kapcsolattartás rendjét, a vagyon- és értékmegőrzés módját, az intézmény házirendjét, a panaszjog gyakorlásának lehetőségét. Tájékoztatást nyújtunk az érdek-képviselői fórum feladatairól, a fizetendő térítési, illetve gondozási díjról. A tájékoztatást a lakásotthonok munkatársai végzik, annak megtörténtét az érintettek aláírásukkal igazolják a mellékletben szereplő nyilatkozaton.

III.5. A gyermekotthoni szakmai egység feladatainak ellátásához használt dokumentációk

III.5.1. Szabályzatok

Az intézmény egészére a Szervezeti és Működési Szabályzat, valamint a Közalkalmazotti Szabályzat érvényes.

A Veszprém Megyei Gyermekvédelmi Központ, Általános Iskola, Szakiskola, Készségfejlesztő Iskola tevékenységét, szakmai munkáját az alábbi dokumentumok szabályozzák:

- Az intézmény Szervezeti és Működési Szabályzata,
- Adatvédelmi szabályzata,
- Szakmai programok
- Szakmai protokollok,
- Munkaköri leírások,
- Gazdálkodási szabályzat,

- Éves munkaterv,
- Ellenőrzési ütemterv,
- Belső utasítások,
- SZGYF utasítások,
- Etikai kódex,
- Szakmai szabályzatok,
- A gyermekotthon működési rendje,
- A lakásotthon működési rendje.

III.5.2. Dokumentációk

Lakásotthononként:

- Működési rend,
- Házi rend,
- Napirend,
- Gyermekenként a „Gyermekeink védelmében” elnevezésű adatlapokat a Gyermekeink védelmében (GYVR) elnevezésű informatikai rendszeren keresztül
  - „GH-1” Egyéni gondozási- nevelési terv, nevelésbe vétel esetén
  - „GH-3” – Helyzetértékelés

Egyéb dokumentáció:

A lakásotthononkénti házi rendnek vonatkoznia kell: a lakásotthonban élő gyermekekre, fiatal felnőttekre, a szakdolgozókra, a látogatás és egyéb célból belépő személyekre. Elkészítéséért a nevelő felelős, bevonva a szakmai team tagjait, a fiatal felnőtteket és a gyerekeket. A házi rend szükség szerint módosítható, de évenkénti felülvizsgálata kötelező. Tartalmaznia kell a gyermekek és fiatal felnőttek, valamint az itt dolgozók jogait, kötelességeit, a jutalmazás, büntetés alapelveit, azok formáit. A házi rend legyen iránymutató a gyermekek, fiatal felnőttek és gondozók, valamint a gyermekek egymás közötti kapcsolatára.

Szabályoznia kell a látogatások, hazautazások rendjét. Tartalmaznia kell a napirendet, a kimenők rendjét. A panaszjog érvényesítésének módját, az érdek-képviseleti fórum véleményezési és egyetértési jogának gyakorlására vonatkozó előírásokat.

A dokumentumot úgy kell megfogalmazni, hogy az minden gyermek, fiatal felnőtt számára érthető legyen. A házi rendet az intézmény vezetője, a nevelőtestület, a gyermekönkormányzat véleményének figyelembevételével, valamint az érdek-képviseleti fórum egyetértésével hagyja jóvá. A házi rendet minden gyermekkel, fiatal felnőttel és kapcsolattartásra jogosult személlyel meg kell ismertetni (melyet aláírásával igazol), és jól látható helyen ki kell függeszteni. A napirend - a gyermekek igényeit is figyelembe véve - a napi feladatok, teendők időbeni koordinálását szolgálja.

Gyermekenkénti dokumentáció:

A gyermekotthoni szakmai egység központi irodájában minden gyerekről és fiatal felnőttől külön dossziét vezetünk. Ebben megtalálhatóak a következő dokumentumok:

- személyi adatlap: név, születési idő, hely, szülők neve, lakcím, közgyógyellátásra jogosító igazolvány száma, TAJ szám, adószám, személyi igazolvány szám, diákigazolvány szám, fénykép;
- gyámhivatali határozat, felülvizsgálat a nevelésbe vételről, vagy utógondozói ellátás elrendeléséről;
- A „Gyermekeink védelmében”, elnevezésű adatlap rendszer;
- egészségügyi törzslap, pszichológiai és más szakértői bizottsági vizsgálatok, szakvélemények;

- a gyermek vagyoni ügyeivel kapcsolatos iratok: családi pótlék igénylés, számadás, OTP számlakivonat stb.;
- hivatalos értesítések: befogadás, távozás, nyilatkozat, megállapodás;
- egyéb társintézményekkel kapcsolatos iratok: bizonyítványok, rendőrségi feljegyzések stb.;
- szökési napló – engedély nélküli eltávozásokkal kapcsolatos iratok;

A lakásotthonokban tárolt iratok:

- Személyes okmányok: személyi igazolvány, lakcímkártya, diákigazolvány, bizonyítványok stb..
- Gyámhivatali határozat beutalásról, felülvizsgálatról, a kapcsolattartás szabályozásáról.
- Egészségügyi ellátással kapcsolatos iratok /közgyógyellátásra jogosító igazolvány, TAJ kártya, zárójelentések stb.
- Zsebpénz-nyilvántartó.
- TESZ 1, TESZ 2, GH1 és GH3. adatlapok.
- Kapcsolattartási napló.

Ezen kívül az otthon dolgozói külön füzetben vezetik a gyermekek egészségével kapcsolatos feljegyzéseket, pl. gyógyszerelés, terápia, gyógytorna, testsúly, testmagasság változás stb. A gyermekek napi tevékenységét (munka, tanulás, szabadidős programok stb.) a csoportnapló feljegyzéseiben követhetjük nyomon. Itt vezetjük a kimenő nyilvántartását is.

Egyéb adminisztrációs feladatok:

- Beutalt gyermekek, fiatal felnőttek befogadásáról értesítés
  - gyámhivatal, beutaló szerv,
  - Szakszolgálat,
  - Törvényes képviselő,
  - Gyermekjóléti Központ,
  - Pártfogó felügyelő.

III.6. Mellékletek

1. számú melléklet: Házi rend
2. számú melléklet: Napirend
3. számú melléklet: Gyvt. 33. § (2) bekezdése szerinti nyilatkozat
4. számú melléklet: Utógondozói megállapodás

ZÁRADÉK

Jelen szakmai program 2022. 05.02 napjával lép hatályba, ezzel egyidejűleg a 2021. 07. 01. napjától hatályos szakmai program hatályát veszti.

A Veszprém Megyei Gyermekvédelmi Központ, Általános Iskola, Szakiskola, Készségfejlesztő Iskola 3. számú Gyermekotthoni szakmai egységének szakmai programját megismertem, tartalmával egyetértek, azt elfogadom:

Zauanni Orsolya Erika
.....
nevelő

Brósz Zoltán
.....
nevelő

.....
nevelő

.....
nevelő

[Signature]
.....
pszichológus

.....
fejlesztő pedagógus

Fallus István
.....
gyermekotthon vezető

Király
.....
Szakmai intézményvezető-helyettes

[Signature]
.....
Intézményvezető

Veszprém, 2022. április 27

A Házirend tartalmát tárgyalás után a Gyermekönkormányzat megismerte, azzal egyetért, elfogadja.

Veszprém, 2022. ....

.....
Gyermekönkormányzat

.....
felnőtt segítő

A Házirend tartalmát az Érdekképviselési Fórum megismerte és egyetértett vele.

Veszprém, 2022. ....

.....
Érdekképviselési Fórum Elnöke

A Házirendet a nevelőtestület, valamint a Gyermekönkormányzat véleményének figyelembe vételével, és az Érdekképviselői Fórum egyetértésével jóváhagyom.

Veszprém, 2022. ....

Lozsiné Rózsás Ildikó
Intézményvezető

Házirend

Házirendre azért van szükségünk, hogy meghatározzuk benne azokat az elvárásokat, szabályokat, jogokat és kötelességeket, amelyekre feltétlenül szükségünk van a nyugodt, békés légkörű együtt munkálkodás és együttélés érdekében. A házirend – elfogadás után – felnőtte, gyermekekre nézve egyaránt kötelező. A Házirend elfogadásához szükséges az Érdekképviselői Fórum véleményezése és egyetértése. Ez a megállapodás az aláírással válik hitelessé.

Felnőtt jogai – kötelességei:

A lakásotthon dolgozói azért vállaltak itt munkát, mert úgy érzik, ha nehéz is a feladat, kellő türelemmel, beleéléssel, megértéssel képesek helytállni.

Bíznak abban, hogy közös munkával, együttműködve sikerül célhoz érni, azaz, hogy a családot helyettesítő, átmenetileg a családot pótló tevékenységük eredményes lesz.

Hisznek a rájuk bízott növendékek fejleszthetőségében (szakmai optimizmus). A tudomásukra jutott egyéni és családot érintő feladatot érintő információkat megőrzik, azt semmilyen körülmények között nem szolgáltatathatják ki illetékeseknek. Ismerik titoktartási kötelezettségüket és az Adatvédelmi törvény, szabályzat szerint járnak el. Tisztában vannak vele, hogy megjelenésükkel, viselkedésükkel, beszédstílusukkal, munkához való viszonyukkal stb. személyes példát mutatnak neveltjeik számára. Elkerülnek mindenfajta megkülönböztetést.

A felnőtt személyiségét, ugyanúgy, mint a gyermeki személyiséget tiszteletben kell tartani.

A lakásotthon dolgozói szülői, vagy más hozzátartozói érdeklődésre tájékoztatást nyújtanak a növendékek magatartásáról és egyéb fontos információkról.

A gyermekek és fiatal felnőttek véleményét kikérik, meghallgatják, és életkoruknak és fejlettségüknek megfelelően figyelembe is veszik. Munkájukat a gyermekek mindenképp felett álló érdekének rendelik alá. A gondozott gyermekek számára az állandóság és biztonság megteremtésére törekszenek. A gyermekek önállóságának fejlesztését, önálló életének segítését minden területen hangsúlyosnak tekintik. A közös tevékenységben annyi segítséget nyújtanak csak, amennyi a sikeres megoldáshoz szükséges. A gyermek jogát ahhoz, hogy családi, baráti kapcsolatait ápolhassa, segítik és támogatják. A családról folyamatos információ beszerzése és a gyerek számára történő átadása – az egymás kölcsönös elfogadására törekvés (gyermek-családtag), a kapcsolattartás megszervezése, szükség esetén a látogatás helyszínének kísérése, illetve visszaszállítása a lakásotthoni team feladata.

Munkájuk során elkerülik a bántalmazás minden formáját, (fizikai, lelki bántalmazás) azt semmilyen körülmények között nem alkalmazzák.

Gyermeki jogok

- Jogod van ahhoz, hogy véleményt mondj, és meghallgassanak minden téged érintő kérdésben.
- Jogod van ahhoz, hogy véleményezd ellátásodat.
- Vallásodat szabadon gyakorolhasd, lelkiismereted szerint cselekedj.
- Ha panaszod van, meghallgassanak, arra érdemi választ kapj.
- A gyermeki jogaid érvényesítése érdekében részt vehetsz a Gyermekönkormányzat munkájában (lakásotthononként 1 fő GYÖK képviselő).

Panaszoddal fordulhatsz a lakásotthoni felnőtt közösséghez – gyermekotthon-vezetőhöz, gyermekvédelmi gyámodhoz - az intézmény intézményvezetőjéhez, a gyermekjogi képviselőhöz, vagy az Érdekképviselői Fórum vezetőjéhez.

Az Érdekképviselői Fórum, vagy az intézményvezető panaszodat kivizsgálja és dönt az ügyben, vagy tájékoztatást ad a panasz orvoslásának más lehetséges módjáról is. Ha szükséges a fenntartóhoz a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság Veszprém Megyei Kirendeltség munkatársaihoz fordul, vagy az intézményi ellenőrzést végző Veszprém Megyei Kormányhivatal Szociális és Gyámhivatalához.

A választ 15 napon belül kell megkapnod, ha ezt nem tartod elfogadhatónak szülőddel, vagy törvényes képviselőddel fordulhatsz te is a fenntartóhoz, vagy a Megyei Gyámhivatalhoz.

Mikor fordulhatsz panasszal az igazgatóhoz, vagy az Érdekképviselői Fórumhoz?

- ha megsértették a gyermeki jogaidat,
- ha nem megfelelő az ellátásod,
- ha úgy véled a dolgozók kötelezettségüket súlyosan megszegték.
- ha megtagadják számodra, vagy törvényes képviselőd számára, hogy a rólad készült adatlapot, dokumentumot megnézd, vagy megnézzze, illetve a saját, vagy törvényes képviselőd kérésére nem kapsz róla másolatot.
- ha megtagadják szüleid, vagy törvényes képviselőd részére, hogy a rólad készült adatlapot, dokumentumot megnézzze, illetve a saját, törvényes képviselőd, vagy a szüleid kérésére nem kapnak róla másolatot.
- Jogod van kényszerből mentesen, nem szervezeten és felnőtt irányítása mellett megvalósuló programokból választani, a szabadon rendelkezésre álló időt hasznosan tölteni, élni az ezek által nyújtott élményekkel, lehetőségekkel. Célja ennek az időtöltésnek, hogy biztosítsa a tartalmas pihenésed, hasznos szórakozást nyújtson számodra, bővítsd ismereteidet, pozitív élményekhez juttasson, erősítse társaidal kialakult kapcsolataidat. Ilyenkor is figyelned kell a közös megegyezésen alapuló szabályok betartására, vigyázni magad és társaid testi-lelki épségére, egészségére, szórakozásod nem menjen társaid, vagy környezeted kárára. A Házi rend, valamint a társadalmi szabályok és normák mindenhol vonatkoznak rád is!
- Ha a fiatal felnőtt vagy, a panaszjogoddal közvetlenül élhetsz, gyermekkorú esetén szülő, törvényes képviselő, vagy a gyermekönkormányzat közvetítésével gyakorolhatod jogaidat.
- Jogod van szabadidődhöz, de törekedj arra, minél többféle időtöltéssel megismerkedj, próbáld az időt célszerűen kihasználni, önálló életed során hasznát veheted. Azonban ne feledd: a szabad levegőn eltöltött időszak alatt is vonatkoznak rád bizonyos szabályok! A játékokat és sporteszközöket úgy használd, ahogy azokat kell, és úgy add vissza, ahogyan kaptad őket! Vigyázz magadra és társaidra! Akárhon is vagy, a Házi rend ott is vonatkozik rád, tartsd mindig szem előtt, és társaidat is erre ösztönözd!
- Jogod van képességeidnek megfelelő iskolába járni, és hogy részt vegyél – a lemaradásaidat bepótló, felzárkóztató, vagy a tehetségedet fejlesztő foglalkozásokon.
- Tanulmányaidhoz a szükséges segítséget megkaphasad (lakásotthon dolgozói, fejlesztőpedagógus, iskolai pedagógusok). Aki már nem tanköteles, de iskolai képzésben részt vesz - felnőtt oktatás keretében, vagy magántanuló, köteles délelőtt és délután is 2-2 órát tanulással foglalkozni.
- Szüleiddel, rokonaidal, barátaidal a kapcsolatot fenntarthatod és ápolhatod. Ehhez megkaphasad a szükséges információkat és konkrét segítséget – elsősorban a nevelőtől. A kapcsolattartás módja lehet levélírás, telefonhívás, személyes látogatás, a szün-

idő eltöltése stb. A kapcsolattartás során a lakásotthon biztosítja a zavartalan, kulturált körülményeket. A hazautazás módját és idejét a gyámhivatal határozatban szabja meg.

- Személyes szükségleteidre zsebpénzben részesülsz, ezt belátásod szerint oszd be, ha igényeled – segítséget kapsz.
- Kezdeményezheted a testvéreiddel együtt való elhelyezésedet és a gondozási helyed megváltoztatását, a családhoz való hazakerülést.
- Jogod van a kulturálódáshoz, művelődéshez, ehhez a lakásotthon és a környezeted lehetőségeit, eszközeit használni.
- Gondjaid, problémáid megoldásához pszichológus segítségét is kérheted.
- Jogod van az utógondozáshoz, utógondozói ellátáshoz.

Kötelességek

- Lakásotthoni tartózkodásod alatt szükséges, hogy együttműködj gyermekvédelmi gyámoddal, nevelőddel és az itt dolgozó felnőttekkel. Az együttműködés azért fontos, mert csak veled együtt, a te akaratoddal, elszántságoddal együtt lehet eredményt elérni.
- Tartózkodnod kell az egészségedre ártalmas szerek használatától (pl. dohányzás, alkohol, drog) és az egészségre ártalmas életmód gyakorlásától.
- Fontos kötelezettséged az is, hogy képességednek megfelelően tanulj!

Szülői, hozzátartozói jogok és kötelességek

- A gondozásba vett gyermek szülőjének joga van ahhoz, hogy a gyermekéről rendszeresen információkat kapjon.
- Gyermekével – a gyámhivatali határozat alapján – kapcsolatot tartson.
- Kezdeményezze gyermeke gondozási helyének megváltoztatását, ha a jelenlegivel elégedetlen.
- Gyermekének életpálya kijelölésnél (továbbtanulás), fontosabb kérdésekben véleményét meghallgassák, figyelembe vegyék.
- Kötelessége: gyermekével kapcsolatot tartani. A gyermeket gondozó felnőttekkel együttműködni, személyüket tiszteletben tartani és a házirend rájuk vonatkozó részét betartani.

Az együttműködés konkrét szabályai

- Tiszteld azt a települést, amelyik befogadott bennünket, annak lakóit és szokásait
- Annyi tiszteletet adj másoknak, mint amennyit önmagadnak is szeretnél!
- Gyermekre, fiatal felnőltre is vonatkoznak a házirend szabályai.
- Rendszeresen tisztálkodj, óvd fogaid épségét, sportolással tartsd karban tested. Bármiféle veszélyhelyzet esetén azonnal kérd a felnőtt segítséget!
- Ruházatod tisztaságára és épségére ügyelj!
- Közvetlen környezeted és a lakásotthon takarítási, karbantartási, gazdálkodási munkáiban aktívan és rendszeresen vegyél részt.
- Szobád berendezését, díszítését magad is végezheted.
- Társad személyes tárgyait tartsd tiszteletben, azokhoz ne nyúlj, ne használd, így eléred, hogy a tieddel sem teszi ezt senki.
- Személyes emlékeidet, értékeidet a zárható szekrényedben őrizheted. Nagyobb értékek őrzése a trezorban történik.
- Figyelj oda szobatársadra, illetve lakásotthoni társadra, ha ő pihenni, tanulni szeretne, ne zavarj magnózással, vagy hangoskodással.
- Udvariasan, tisztelettudóan beszélj mindenkivel, akkor veled is mindenki úgy fog.

- A rád bízott feladatokat pontosan, időben végezd el.
- A lakásotthont engedély nélkül ne hagyd el, ha elkéretőzöl és időben visszatérsz mindenki nyugodtabb lesz.
- Próbáld meg mindig úgy viselkedni, hogy ne kelljen később megbánnod, vagy szégyellni magad tetteid miatt. Rosszkedvedet, ingerültségedet ne vetítsd ki másra.
- Kerüld a dohányzást, alkoholfogyasztást és a drogozást.
- Tilos a dohányzás a lakásotthon egész területén!!!
- Hozzá tartozóidat, barátaidat, a lakásotthon nappali helyiségében fogadhatod.
- Kapcsolattartást a gyámhivatal határozatának megfelelően szabályozott időben, módon és helyen lehet lebonyolítani.
- Barátaid fogadására a tanulás utáni időszak, vagy a hétvége legmegfelelőbb, erre hívjátok fel ti is a figyelmüket!

Az óvodai, iskolai rendezvényeken aktívan vegyetek részt, saját településetek programjait is látogassátok! Saját lakóhelyen, bálokon, disco-ban 16 éves kortól vehettek részt 20:00-tól 24:00-ig. 18 éven felüliek (fejlettségi szintjüknek, állapotuknak megfelelően – egyéni elbírálás alapján) vidéki programokat is látogathatnak. A várható visszaérkezés időpontját azonban közöljétek!

Jutalmazás

Igyekszünk minden sikeres megnyilvánulást észrevételezni!

- szóbeli elismerés (egyéni),
- társak előtti dicséret,
- szabadidős – jutalom- programokra való javaslattétel,
- tárgyi jutalmazás lakásotthonon belül,
- Intézményi jutalmazás.

Figyelmeztetés-büntetés

A büntetés elkerülésére törekszünk a fegyelmezés eszközeit felhasználva.

A házirend be nem tartása, vagy megszegése esetén.

- figyelmeztetés – szóban,
- figyelmeztetés – írásban,
- kedvezmények megvonása (pl. kimenő idejének lerövidítése, átcsoportosítása),
- egyéni és csoportos megbeszélések során az okok feltárása, közös megoldás keresése.

Fiatal felnőtt esetén a házirend és a megállapodás többszöri megszegése az utógondozói ellátás megszüntetését vonja maga után.

Napirend

Ébresztő: 5:30 órától 6:15 óráig, attól függően ki, mikor megy iskolába, és hány órákor kezdődik a tanítás.

Tisztálkodás rendrakás beágyazás stb.; utána reggeli, tízórai.

Akik már nem tankötelezettek, vagy magántanulók, ők délelőtt és délután 2-2 órát tanulnak.

Ebéd: 13:30 órától, 15:00 óráig folyamatosan, ahogy megérkeznek iskolából, óvodából.

Irányított tevékenység nélküli szabad levegőn tartózkodás: 14:00 órától 15:00 óráig

Tanulás: 15:00 órától 17:00 óráig házi feladat elkészítése, valamint felkészülés a következő napra

Szabad program: 17:00 órától aktuális tennivalók elvégzése, beszélgetés, sport, munka, játék, kulturális tevékenység.

Vacsora: 18:00-19:00 óra között.

Esti készülődés: 19:00-20:00 óra között szorgalmi időben, hétfőn és szünidőben 20:00-21:00 óra között. Óvodásoknak marad a 19:00-20:00 óra közötti időszak.

Lefekvés hétköznap:

10 év alatt - 20:00 óra,

14 év alatt - 21:00 óra,

14 év felett - 22.00 óra.

Lefekvés hétfőn és szünetekben:

10 év alatt - 20:00 óra,

14 év alatt - 22:00 óra,

14 év felett – 23:00 óra.

Minden esetben a személyiség és aktuális általános állapotukat figyelembe kell venni.

Nyilatkozat

Tájékoztatás az 1997. évi XXXI. Törvény 33.§. értelmében.

Tájékoztatás tartalma:

- az ellátás feltételei, tartalma,
- nyilvántartások,
- kapcsolattartás (távozás, visszatérés, látogatás) rendje,
- érték és vagyon megőrzés módja,
- intézmény házirendje,
- panaszjog gyakorlásának módja,
- fizetendő térítési- illetve gondozási díj,
- érdekképviselői fórum feladata, elérhetősége.

A fent felsoroltakkal kapcsolatos tájékoztatást megkaptam. Tájékoztatást kaptam arról is, hogy köteles vagyok az intézményi nyilvántartásokhoz adatokat szolgáltatni, illetve a jogosultsági feltételekben, valamint a személyazonosító adatokban beállott változásokról nyilatkozni.

Dátum: .....

.....
Ellátott

.....
ellátást nyújtó

.....
Szülő/hozzátartozó

Együttműködési Megállapodás

Utógondozói ellátásban részesülő fiatal felnőttek részére

Készült

- A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény,
- A gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX. 10.) Kormányrendelet,
- A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV.30.) NM rendelet, valamint
- A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról szóló 328/2011. (XII.29.) Kormányrendelet alapján.

A megállapodás létrejött

egyrésztől **LAKÁSOTTHON CÍME** szám alatti lakásotthon – képviselőjében: **GYERMEKOTTHON VEZETŐ NEVE** gyermekotthon vezető mint **befogadó**,

másrésztől **FIATAL NEVE** (szül. SZÜLETÉSI HELYE, SZÜLETÉSI IDEJE; an: ANYJA NEVE) **ÁLLANDÓ LAKCÍME, TARTÓZKODÁSI HELYE, LEGKÖZELEBBI HOZZÁTARTOZÓ NEVE, CÍME** fiatal felnőtt, mint **utógondozói ellátott** és

harmadrésztől a Veszprém Megyei Gyermekvédelmi Központ, Általános Iskola, Szakiskola, Készségfejlesztő Iskola (8200 Veszprém, Kossuth u. 10.) **nevelője nevelő neve** között alulírott helyen és napon az alábbi feltételekkel:

Az utógondozói ellátás kezdő időpontja: A GYERMEK 18. SZÜLETÉS NAPJA +1 NAP

Az utógondozói ellátást ..... Járási Hivatal Gyámügyi Osztály HATÁROZAT SZÁMA számú határozatával rendelte el.

Az utógondozói ellátás jogcíme: (megfelelő rész aláhúzandó!)

- *Létfenntartását önállóan biztosítani nem tudja,*
- *Nappali oktatás munkarendje szerint, vagy felsőfokú iskola nappali tagozatán tanulmányokat folytat,*
Jelenlegi iskolája: .....
- *Szociális bentlakásos intézménybe felvételét várja.*

A megállapodás mindaddig érvényes, míg az utógondozói ellátás okában változás nem következik be, illetve a fiatal felnőtt a megállapodást betartja.

1. A befogadó lakásotthon, illetve utógondozó otthon feladatai

- 1.1. Az illetékes gyámhivatal utógondozói ellátást elrendelő határozata alapján befogadja az utógondozói ellátottat, illetőleg a befogadást jelenti a Veszprém Megyei Gyermekvédelmi Központ, Általános Iskola, Szakiskola, Készségfejlesztő Iskola (a továbbiakban: Veszprém Megyei Gyermekvédelmi Központ) felé.
- 1.2. A gyámhivatali határozatban megjelölt időtartam alatt teljes körű ellátást biztosít az utógondozói ellátott számára.
- 1.3. A teljes körű ellátás keretében biztosítja a fiatal felnőtt életkorának, egészségi állapotának és egyéb szükségleteinek
  - megfelelő étkezést (napi legalább ötszöri, egy alkalommal meleg, az egészséges táplálkozás követelményének megfelelő étkezést biztosít),
  - ruházatot,
  - higiénés szükségleteit (biztosítja a melegvizet, mosás, tisztálkodás lehetőségét, az ehhez tartozó eszközök használatát és a tisztító, tisztálkodó szereket, eszközöket),
  - egészségügyi ellátást (pl. gyógyszerek), és elsősegélyhez szükséges felszerelések,
  - nappali tagozaton folytatott tanulmányok ellátásához szükséges alapvető eszközöket, a tanulmányok elvégzéséhez szükséges egyéb költségek megtérítését (tandíj, tanszerek, iskolai felszereléseket, útiköltség, tanulmányi kirándulás), illetve
  - az utógondozói ellátott lakhatását.
- 1.3.1. Továbbá
  - elősegíti a fiatal felnőtt családi környezetébe való beilleszkedését, illetve önálló életének megkezdését: a fiatal felkészíti a munkavállalásra, családalapításra;
  - a háztartási ismeretek elsajátításában segítséget nyújt;
  - megfelelő időt és alkalmat ad a személyes problémái megoldásához szükséges team-megbeszélés igénybevitelére, a lakásotthon felnőtt kollektívájával, ill. a Veszprém Megyei Gyermekvédelmi Központ vezetőségével;
  - szükség esetén külső szakember segítségét is biztosítja – pl. jogi problémák megoldásában;
  - segítséget nyújt a fiatalnak, hogy külső megjelenését, viselkedését úgy alakítsa ki, hogy tágabb környezetére a legjobb hatást gyakorolja, ezáltal elősegíti könnyebb beilleszkedését a társadalomba;
  - segítséget nyújt az önálló életvezetés kialakításához és a praktikus ismeretek elsajátításához (hivatali ügyintézésrel kapcsolatos teendők, nyomtatványok kitöltése, kérvények, igénylések elkészítése, a szociális segítséget nyújtó intézmények, szervezetek megismerése, stb.);
  - biztosítja az intézmény egészét érintő lehetőségek és programok kihasználását, így pl. a pályázati pénzek felhasználásába és az intézményi programokba történő bekapcsolódást;
  - lehetőséget biztosít arra, hogy amennyiben a fiatal felnőtt konfliktushelyzeteit az otthonban nem tudja kezelni, panaszjogával élve az Érdekképviselői Fórumhoz, vagy a Veszprém Megyei Gyermekvédelmi Központhoz forduljon sérelmei orvoslása érdekében.
- 1.4. Az utógondozói ellátás keretében a fiatal felnőtt számára a befogadó – amennyiben ellátá-

sához szükséges – zsebpénzt biztosít. A zsebpénz havi összegét a 15/1998. NM rendelet 82. § (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelően kell megállapítani.

- 1.5. A befogadó kezdeményezi az utógondozói ellátás megszüntetését az illetékes gyámhivatal és a Veszprém Megyei Gyermekvédelmi Központ felé, ha a fiatal felnőtt a határozatban elrendelt utógondozói ellátást 15 napon belül nem veszi igénybe, továbbá akkor, ha a fiatal felnőtt elfogadhatatlan magatartást tanúsít.
- 1.6. Az utógondozó segítségével az utógondozói ellátás megszüntetésének tényéről és a gondozás utolsó napjáról haladéktalanul tájékoztatja az illetékes gyámhivatalt és a Gyermekvédelmi Központot a 15/1998. NM rendelet 5. számú mellékletének felhasználásával.

2. Az utógondozói ellátásban részesülő fiatal felnőtt utógondozói ellátott feladatai, kötelességei

- 2.1. Amennyiben a fiatal felnőtt tanulmányokat folytat vállalja, hogy
- rendszeresen iskolába jár,
  - tanulmányi kötelezettségének legjobb tudása szerint eleget tesz,
  - az iskola házirendjét betartja,
  - igazolatlanul nem hiányzik,
  - tanulmányait önkényesen nem szakítja meg,
  - nevelőjének előzetes tájékoztatása nélkül nem kezd egy tanévben többféle szakmát, iskolát,
  - tájékoztatja az iskolai eseményekről (szülői értekezlet, fogadó óra, hiányzások, tanulmányi eredmények stb.).
- 2.2. Amennyiben a fiatal felnőtt tanulmányokat nem folytat és (pályakezdő) munkanélküli vállalja, hogy
- együttműködik a területileg illetékes Munkaügyi Kirendeltséggel, így köteles elfogadni a kirendeltség által felajánlott munkahelyet, ill. tanfolyamot, továbbképzést,
  - törekszik a munkahely keresésére: köteles azokat a munkahelyeket is felkeresni a környéken, ahol munkát ajánlanak (amennyiben ezek a jogszabályban előírt módon biztosítják a munkavégzés feltételeit, munkába kell állnia).
- 2.3. Amennyiben a fiatal felnőtt tanulmányokat nem folytat és munkavállaló vállalja, hogy
- az elvállalt munkát egyoldalúan nem bontja fel – amennyiben ezt elkerülhetetlennek tartja, mindenképpen előzetesen egyeztetni nevelőjével,
  - munkahelyére rendszeresen eljár,
  - munkahelyi kötelezettségének legjobb tudása szerint tesz eleget,
  - munkahelyét önkényesen nem hagyja ott,
  - munkahelyváltását egyeztetni nevelőjével,
  - munkavállalásáról szóló dokumentumokat bemutatja nevelőjének,
  - ha munkanélkülivé válik, úgy 2 napon belül regisztráltatja magát a munkaügyi kirendeltségen, illetőleg a 2.2.) pontban körülírtak szerint jár el.
- 2.4. Együttműködik a Veszprém Megyei Gyermekvédelmi Központ dolgozóival, a gyermekotthon vezetővel, a lakásotthon dolgozóival.

2.5. Tudomásul veszi, hogy a befogadó lakásotthon házirendjét köteles maradéktalanul betartani.

2.6. Az együttélés szabályait magára kötelezőnek tekinti, így többek között:

- védi a lakásotthon berendezési tárgyait, mások értékeit, személyes holmiját,
- tudomásul veszi, hogy az általa okozott kárért anyagi felelősséggel tartozik, és a helyreállításban köteles tevékenyen részt venni,
- gondoskodik ruhái és környezete rendjéről, tisztántartásáról,
- aktívan részt vesz minden olyan háztartási munkában, amelynek elmélyítésével majd önálló életét megkönnyítheti,
- viselkedésével, beszédével példát mutat,
- tartózkodik az önbíráskodástól, és minden egészségkárosító befolyástól mentes állapotban él a lakásotthonban,
- tudomásul veszi, hogy a lakásotthon egész területén tilos bármilyen alkoholt és drog fogyasztása,
- tudomásul veszi, hogy kábítószer terjesztése azonnali kizárást von maga után,
- tudomásul veszi, hogy a lakásotthon szobáiban – higiéniai és tűzvédelmi okok miatt – tilos a dohányzás,
- mások erkölcsi és testi fejlődését semmilyen módon nem veszélyezteti,
- tudomásul veszi továbbá, hogy a lakásotthonban élők nyugalmának biztosítása érdekében a szexualitás a lakásotthon területén kerülendő.

2.7. A Veszprém Megyei Gyermekvédelmi Központ felé havi rendszerességgel fizeti a térítési díjat az alábbiak alapján:

- Az utógondozói ellátásban részesülő nagykorú az ellátásért az 1997. évi XXXI. törvény, a 328/2011. (XII.29.) Kormányrendelet értelmében köteles térítési díjat fizetni (a továbbiakban: személyi térítési díj).
- A személyi térítési díjat a kötelezett jövedelmi viszonyai (jövedelemnyilatkozata és – igazolásai alapján), valamint az intézményi térítési díj figyelembevételével állapítja meg a Veszprém Megyei Gyermekvédelmi Központ. A személyi térítési díj összege az utógondozói ellátott jövedelmének 30%-a, kivéve, ha az utógondozói ellátott - nappali tagozaton köznevelési, felsőoktatási vagy felnőttképzési intézménnyel (szolgáltatóval) tanuló, hallgatói vagy felnőttképzési jogviszonyban áll – ilyenkor jövedelmének 10%-át köteles fizetni személyi térítési díj jogcímén.
- A személyi térítési díj megállapítása szempontjából – a hatályos jogszabályokat, valamint a 328/2011. (XII.29.) Kormányrendeletet szem előtt tartva – jövedelemnek minősül: munkaviszonyból, munkaviszony jellegű egyéb jogviszonyból, valamint egyéb jogviszonyból (pl. táppénz), társas és egyéni vállalkozásból, saját jogú nyugdíjszerű és egyéb rendszeres ellátásból (pl. családi pótlék, árvaellátás, GYES, gyermektartásdíj), az önkormányzatok és a munkaügyi szervek által folyósított rendszeres pénzbeli ellátásból (pl. munkanélküli járadék, rendszeres szociális segély, kiegészítő családi pótlék, jövedelempótló támogatások), egyéb forrásból (pl. ösztöndíj, bérbeadás) származó bevétel.
- A jövedelemnyilatkozathoz minden esetben csatolni kell a feltüntetett jövedelmekről a típusuknak megfelelő igazolásokat, vagy azok fénymásolatát (pl. munkaszerződés, munkáltatói jövedelemigazolás, fizetési jegyzék, folyószámla kivonat (amelyből tételiesen megállapítható a fiatal jövedelme), családi pótlékról MÁK igazolás, árvaellátásról igazolás, határozat, nyugdíjszelvény stb.).
- Az ellátásáért fizetendő személyi térítési díj nem haladhatja meg az intézményi térítési díj összegét.

- Az utógondozói ellátott által fizetendő személyi térítési díj az ellátás elrendelését, illetőleg a személyi térítési díj felülvizsgálatát követően kerül megállapításra.
- Ha a kötelezett a személyi térítési díj összegét vitatja vagy annak csökkentését, illetve elengedését kéri az értesítés kézhezvételétől számított 8 napon belül a fenntartóhoz (jelen esetben a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság Veszprém Megyei Kirendeltsége: 8200 Veszprém, Hoffer Ármin sétány 2.) fordulhat. Ilyen esetben a fenntartó határozattal dönt a személyi térítési díj összegéről.
- A személyi térítési díjat az utógondozói ellátás igénybevétele esetén havonta utólag kell megfizetni. A személyi térítési díjat havonként a tárgyhónapot követő hónap 10. napjáig kell befizetni az ellátást nyújtó intézmény elszámolási számlájára.
- Az intézmény vezetője ellenőrzi, hogy a megállapított térítési díj befizetése havonként megtörténik-e. Ha a kötelezett a befizetést elmulasztotta, az intézményvezető 15 napos határidő megjelölésével a fizetésre kötelezett személyt írásban felhívja az elmaradt térítési díj befizetésére. Ha a határidő eredménytelenül telt el, az intézmény vezetője a kötelezett nevét, lakcímét és a fennálló díjhátralékot nyilvántartásba veszi.
- A nyilvántartott díjhátralékról az intézmény vezetője tájékoztatja a fenntartót a térítési díjhátralék behajtása vagy a behajthatatlan hátralék törlése érdekében.
- Amennyiben az utógondozói ellátott több esetben nem tesz eleget térítési díj fizetési kötelezettségének, a Veszprém Megyei Gyermekvédelmi Központ utógondozói ellátásának megszüntetésére tesz javaslatot az illetékes gyámhivatal felé.

2.8. **A fiatal felnőtt**, mint az utógondozói ellátást igénybe vevő **köteles** az 1997. évi XXXI. törvény alapján vezetett intézményi nyilvántartásokhoz **adatokat szolgáltatni**, továbbá soron kívül nyilatkozni a jogosultsági feltételekben, valamint a természetes személyazonosító adatokban, a térítési díj megállapítása szempontjából figyelembe vehető jövedelmekben bekövetkezett változásokról. Ennek megfelelően, ha a térítési díj megállapítását követően jövedelmi viszonyaiban változás áll be, a fiatal felnőtt erről a tényről köteles **8 napon belül** értesíteni a Veszprém Megyei Gyermekvédelmi Központot.

2.9. Az otthonteremtési támogatás során köteles együttműködni a gyámhivatali határozatban kirendelt utógondozóval.

2.10. A megállapodás megsértésének következményeit felelősséggel vállalja, továbbá tudomásul veszi, hogy ha a megállapodást több alkalommal megsérti, akkor a Veszprém Megyei Gyermekvédelmi Központ vezetősége dönt az utógondozói ellátás megszüntetésének kérvényezéséről az illetékes gyámhivatal felé, illetve a megállapodás esetleges módosításáról.

2.11. Jelen megállapodás létrejöttével egyidejűleg a gyermekotthon szabályzata és házirendje ismertetésre kerül.

2.12. Fentiekben túl a fiatal felnőtt vállalja továbbá:

.....
 .....
 .....

3. A nevelő

3.1. A fiatal felnőtt segítőtje a Veszprém Megyei Gyermekvédelmi Központ munkatársa, aki segítséget nyújt

- a jogszabályok által biztosított támogatási lehetőségek ismertetésével szociális és jogi problémáinak megoldásában,
  - az önálló lakhatás, letelepedés megvalósulásában (albérlet, stb.), s szükség esetén külső segítség igénybe vételét is biztosítja.
  - az utógondozói ellátott továbbtanulási, munkavállalási, életviteli problémái megoldásához. Kapcsolatot tart az utógondozói ellátott oktatását, szakképzését végző nevelési-oktatási intézménnyel, továbbá szakmai gyakorlatát, illetve foglalkoztatását biztosító munkahellyel, valamint a munkanélkülieket támogató területileg illetékes munkaügyi kirendeltséggel.
- 3.2. Tanácsot ad munkahelyi, partnerkapcsolati, és esetleges konfliktushelyzetei megoldásához, jövedelme beosztásához.
- 3.3. Félévente, illetve a gyámhivatal felhívására szükség szerint, valamint a kirendelés megszűnéskor köteles tájékoztatást adni a gyámhivatalnak az utógondozás eredményéről.
- 3.4. Figyelemmel kíséri, hogy az utógondozói ellátott a fizetendő személyi térítési díjat havi rendszerességgel fizeti-e a Veszprém Megyei Gyermekvédelmi Központ felé. *Az utógondozói ellátottak által fizetendő térítési díjak megállapítására vonatkozó eljárás rendjének szabályozására* irányuló szabályzatban foglaltakat végrehajtja.
- 3.5. A fiatal felnőtt otthonteremtési támogatása kapcsán a gyermekotthon vezető
- Segítséget nyújt a fiatal felnőttnek az otthonteremtési támogatás iránti kérelem elkészítésében és benyújtásában, valamint a gyámhivatal megkeresésére véleményezi a fiatal felnőtt által benyújtott kérelemben foglaltakat.
  - A gyámhivatal megkeresésére véleményezi a fiatal felnőtt által benyújtott kérelemben foglaltak megvalósíthatóságát, valamint azt, hogy az igényelt támogatás és annak felhasználási módja megoldja-e a fiatal felnőtt tartós lakhatását.
  - Javaslatot tesz a támogatás összegével való elszámolás módjára és időpontjára.
  - Együttműködik a fiatal felnőttel a támogatás összegének célszerű felhasználásában, és erről tájékoztatja a gyámhivatalt.
- 3.6. Szükség esetén javaslatot tesz a gyámhivatali határozatban elrendelt utógondozói ellátás módosítására, illetőleg megszüntetésére. Mind a módosítást, mind a megszüntetést alátámasztó iratokat csatolja javaslatához.

4. Az utógondozói ellátás megszűnése, a megállapodás felbontása

Megszűnik az utógondozói ellátás:

- 4.1. a fiatal felnőtt kérésére (amennyiben az utógondozói ellátást nem kívánja igénybe venni, azt legalább 30 nappal az otthon elhagyása előtt nevelőjének köteles bejelenteni).
- 4.2. a 15/1998. NM rendelet 93. § (2) bekezdése szerint amennyiben a fiatal felnőtt az utógondozói ellátásról szóló gyámhivatali határozat kézhezvételétől számított 15 napon belül nem vette igénybe.
- 4.3. ha létfenntartását önállóan biztosítani tudja.
- 4.4. ha a megállapodás, vagy hatályos jogi szabályozás szerinti ellátás feltételei már nem állnak fenn (önkényesen elhagyta az iskolát, fegyelmi vétséget követett el, tanulói jogviszonyát megszüntették).

- 4.5. ha a fiatal felnőtt ellátását szociális bentlakásos intézmény biztosítja.
- 4.6. ha a fiatal felnőtt az utógondozói megállapodást többször súlyosan megsérti (munka megtagadása, egészséget károsító szerek használata, agresszív viselkedés, kölcsönök felhalmozása, üzletelés, stb.).
- 4.7. ha a fiatal felnőtt az utógondozói ellátást nyújtójával, illetve a Veszprém Megyei Gyermekvédelmi Központ munkatársaival szemben elfogadhatatlan, az együttélés szabályait súlyosan sértő magatartást tanúsít és a házirendet többször súlyosan megsérti.
- 4.8. ha a fiatal felnőtt a térítési díjat nem fizeti.
- 4.9. ha a fiatal felnőtt önkényesen kilépett munkahelyéről, ott fegyelmi vétséget követett el, a felajánlott munkalehetőséget visszautasítja.
- 4.10. az illetékes gyámhivatal utógondozói ellátást elrendelő határozatának érvényességi ideje leteltével.
- 4.11. amennyiben a fiatal felnőtt létfenntartását önállóan biztosítja és köznevelési, felsőoktatási, vagy felnőttképzési intézményben iskolai tanulmányokat nem folytat, a fiatal felnőtt 21. illetve ha speciális vagy különleges ellátási szükségletüként töltötte be nagykorúságát, 22. életévének betöltésével,
- 4.12. amennyiben a fiatal felnőtt köznevelési, felsőoktatási vagy felnőttképzési intézménnyel (szolgáltatóval) tanulói, hallgatói vagy felnőttképzési jogviszonyban áll, akkor a 24. életévének betöltésével,
- 4.13. amennyiben a fiatal felnőtt felsőfokú oktatási intézményben tanulmányokat folytat, a fiatal felnőtt 25. életévének betöltésével,
- 4.14. amennyiben a fiatal felnőtt szociális bentlakásos intézménybe felvételét várja, akkor a felvétel időpontjáig, de legkésőbb 22. életévének betöltésével.
- 4.15. A 25. életévét betöltött, hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt utógondozói ellátása a fiatal felnőtt kérelmére meghosszabbítható a hallgatói jogviszonya megszűnéséig, de legkésőbb a 30. életévének a betöltéséig. A fiatal felnőtt kérelméről a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság Veszprém Megyei Kirendeltsége dönt, a fiatal felnőtt tanulmányaiból hátralévő időtartamra, a tanulmányok befejezésének esélyére, a fiatal felnőttnek az utógondozói ellátást nyújtó intézménnyel történő együttműködési készségére és a rászorultságára tekintettel.

5. Egyéb rendelkezések

- 5.1. A fiatal felnőtt tudomásul veszi, hogy a megállapodásban foglaltak megsértése esetén utógondozói ellátását a Veszprém Megyei Gyermekvédelmi Központ megszüntetheti, illetve bizonyos magatartási szabályok súlyos megszegésekor a lakásotthonból el kell költöztetnie.
- 5.2. A fiatal felnőtt a lakásotthont azonnal köteles elhagyni, amennyiben magatartásával az ott élő felnőtteket, illetve gyermekeket, fiatalokat veszélyezteti.
- 5.3. A fiatal felnőtt tudomásul veszi azt is, hogy 15 napon belül köteles a gyámhivatalnak bejelenteni, ha az utógondozói ellátásban való részvételre való jogosultság feltételeiben személyét érintően bármilyen változás következik be, vagy a jogosultság megszűnik.
- 5.4. A fiatal felnőtt az 1997. évi XXXI. törvény 36. § (1) bekezdése alapján panasszal élhet az intézmény vezetőjénél, az Érdekképviselői Fórumnál. Amennyiben nem ért egyet az általuk hozott intézkedésekkel, az intézmény fenntartójához, a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság Veszprém Megyei Kirendeltségéhez, vagy a gyermekjogi képviselőhöz.

lőhöz fordulhat.

5.5. Az utógondozói ellátott jelen megállapodás aláírásával egyidejűleg nyilatkozik, hogy az 1997. XXXI. törvény 33. §-a értelmében az alábbiakról a tájékoztatást megkapta:

- az ellátás tartalmáról és feltételeiről,
- az intézmény által vezetett nyilvántartásokról,
- az ellátásra jogosult gyermek/ fiatal felnőtt és hozzátartozói közötti kapcsolattartás rendjéről, különösen:
  - a látogatás, a távozás és a visszatérés rendjéről,
  - érték és vagyonmegőrzés módjáról,
  - panaszjog gyakorlásának módjáról,
  - fizetendő térítési- illetve gondozási díjról,
  - a jogosult jogait és érdekeit képviselő érdek-képviseleti fórumról,
  - a házirendről.

Jelen megállapodást elolvastuk, megértettük és azt, mint akartunkkal mindenben megegyezőt helybenhagyólag aláírtuk.

Kelt: Veszprémben, _____ napján

GYERMEKOTTHON VEZETŐ
befogadó képviselőként

FIATAL NEVE
utógondozói ellátást igénybe vevő

NEVELŐ
lakásotthon
nevében

Záradék
Működtetői Hozzájárulás Fiatall Felnőtt Befogadásához

Alulírott intézményvezető, a Veszprém Megyei Gyermekvédelmi Központ, Általános Iskola, Szakiskola, Készségfejlesztő Iskola képviselőjében eljárva „A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről” szőló 15/1998. NM rendelet 115. § (1) bekezdésének megfelelően –
mint működtető – hozzájárulok ahhoz, hogy

LAKÁSOTTHON CÍME szám alatti lakásotthon

FIATAL NEVE (szül. SZÜLETÉSI HELYE, SZÜLETÉSI IDEJE; an: ANYJA NEVE)

nevű fiatalat **NAGYKORÚSÁG BETÖLTÉSÉT KÖVETŐ NAPTÓL** befogadja és számára utógondozói ellátást biztosítson.

Kelt: Veszprém, **2022 MÁRC 07.** .....

Lozsiné Rózsás Ildikó
intézményvezető